

Výroční zpráva 2005

Obsah

Úvodní slovo	3
Zoologické oddělení	5
Činnost zoologického oddělení	6
Veterinární péče	9
Výživa a krmení	11
Rekonstrukce pavilonu šelem v ZOO Ústí nad Labem	13
Úspěšný chov a odchov leguánů kubánských (<i>Cyclura nubila</i>) v ústecké ZOO	15
Úspěšný odchov hoka červeného (<i>Crax rubra</i>)	16
Historie chovu osla somálského (<i>Equus africanus somalicus</i>) v ústecké ZOO	19
Evropské chovné programy a mezinárodní spolupráce	21
Stavy zvířat k 31. 12. 2005	24
Odchovy	33
Ekonomické oddělení	34
Činnost ekonomického oddělení	35
Hodnocení ekonomické situace	35
Provozně-technické oddělení	37
Činnost provozně-technického oddělení	38
Doprava	41
Údržba	42
Zahradnictví	42
Využití obnovitelných zdrojů energie a ekologizace provozu ZOO Ústí nad Labem	43
Vzdělávací a propagační oddělení	44
Činnost vzdělávacího a propagačního oddělení	45
Návštěvnost	45
Spolupráce s médii	45
Tiskové konference	46
Kulturní pořady a další speciální akce pro návštěvníky	46
EVVO v ZOO	50
Adopce, sponzoring, reklama	51
Adoptivní rodiče za rok 2005	52
Sportovní partneři	54
Předváděcí akce se zvířaty	54
Účast na veletrzích, výstavách a dalších veřejných akcích	55
Výstavy kreseb, soutěže	55
Společný kalendář se Speciální školou	55
Kampaň na záchranu nosorožců	56
Kampaň na záchranu želv	56
Zoologický klub	56
UCSZ	56
Benefiční dražba	57
Studijní cesty do zahraničí	57
Zahraniční návštěvy	57
Zoologické hry bez hranic	57
Personální obsazení	58
Kontaktní informace	60

Úvodní
slovo

Úvodní slovo

Vážení příznivci ústecké zoologické zahrady!

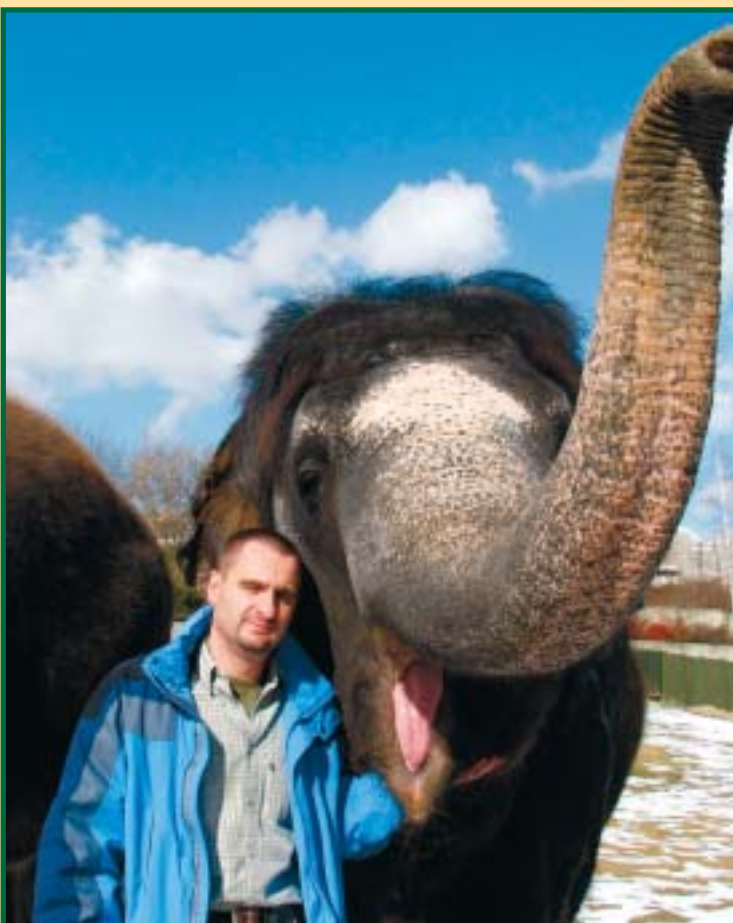
Jako každoročně Vám předkládáme „Výroční zprávu“ Zoologické zahrady Ústí nad Labem, ve které máte možnost dovědět se, co nového se u nás událo v průběhu roku 2005. Z pohledu ředitele této příspěvkové organizace si dovoluji, možná trochu neskromně, konstatovat, že tento rok byl pro zoologickou zahradu z mnoha důvodů úspěšný. Osobně mám opravdu velkou radost z toho, že se nám podařilo dokončit první etapu celkové rekonstrukce pavilonu velkých šelem, tedy pavilonu, který byl po dlouhá léta bez nadsázky „noční můrou“ pracovníků ZOO i chovaných zvířat. Touto rekonstrukcí jsme vytvořili příjemné prostředí pro naše návštěvníky, ale i kvalitní podmínky k životu obyvatel tohoto pavilonu a umožnili jsme tak například návrat erbovního zvířete města Ústí nad Labem – lva – do našich chovů.

Chtěl bych Vás na tomto místě ubezpečit, že ve své každodenní práci rozhodně nezapomínáme na poslání moderních zoologických zahrad v oblasti ochrany přírody či zachování biodiverzity. I když se leckdy může zdát, že naše snažení je jen „kapkou v moři“, víme že tato část naší práce má hluboký smysl a budeme v ní pokračovat. V minulosti jsme však mnohdy zapomínali na to, že podmínkou našeho úspěchu jsou mimo jiné i zájem a přízeň všech lidí, kteří ZOO navštěvují. Jsem přesvědčen, že události roku 2005 jsou jasným a srozumitelným signálem toho, že to myslíme vážně nejen s našimi krásnými zvířaty, ale i s našimi milými návštěvníky.

Je mojí milou povinností poděkovat na tomto místě svým kolegům, tedy pracovníkům ústecké ZOO, za jejich systematickou mravenčí práci. Bez jejich nadšení pro věc bychom se jen těžko mohli pohnout z místa a uvažovat o realizaci dalších projektů, které nás v nejbližší i vzdálenější budoucnosti čekají. Můj zcela zásadní dík však patří členům vedení města Ústí nad Labem, kteří v tomto roce jasně, opakovaně a hlasitě deklarovali svou podporu dalšímu rozvoji naší krásné zoologické zahrady.

Město Ústí nad Labem se mění k lepšímu a v poslední době je to opravdu hodně vidět. Mám radost, že ústecká zoologická zahrada je nedílnou součástí těchto změn.

Přeji Vám vše dobré a těším se na Vaši návštěvu Zoologické zahrady Ústí nad Labem

Tomáš Kraus, ředitel ZOO

**Zoologické
oddělení**

Činnost zoologického oddělení

Pavel Palička

Zásadní událostí pro chod zoologického oddělení v roce 2005 byl příchod nového ředitele Mgr. Tomáše Krause, který 1. 1. 2005 nastoupil na místo odvolané ředitelky Ing. Zdeny Jeřábkové. Tím se vyřešil nedobrá stav, který v 2. polovině roku 2004 po odvolání Ing. Jeřábkové v celé ZOO panoval. Nespornou výhodou příchodu Mgr. Krause byla skutečnost, že v předchozích letech v ZOO pracoval ve funkci zoologa a byl zástupcem bývalé ředitelky. Mohl uplatnit zkušenosti v těchto letech nabyté a zoologická zahrada tak plynule přešla z krizového roku 2004 do normálního chodu, neboť nebylo třeba nového ředitele seznamovat s chodem zoologického oddělení a vlastně celé zahrady. Do funkce vedoucího zoologického oddělení byl jmenován provozní zoolog Pavel Palička. Došlo k přebudování celého zoologického oddělení a byl vytvořen systém čtyř zoologů pověřených řízením jednotlivých úseků. Oddělení výživy řídila Ing. Dagmar Nováková, která tuto funkci zastávala již v minulosti. Evidenci zvířat, obchodní činnost, zahraniční korespondenci a úsek orangutanů a lachtanů dostala na starost Ing. Petra Padalíková, která do té doby zastávala funkci asistenta zoologa. Řízením spodního úseku zoologické zahrady byl pověřen Ing. Jan Landa, který tento úsek dlouhodobě řídil v pozici inspektora chovu. Zoologem na horním úseku zoologické zahrady byl jmenován Ing. Pavel Král, který ho taktéž dlouhodobě řídil v pozici inspektora chovu. V průběhu roku 2005 ukončila svoji činnost Ing. Nováková a problematiku výživy si převzali jednotliví zoologové, kteří jsou tak odpovědní za výživu zvířat na jim svěřených úsecích.

Hlavním úkolem zoologického oddělení v roce 2005 bylo zvládnout plynulý provoz zoologie s ohledem na dokončování rozsáhlého projektu vytápění ZOO pomocí geotermální energie. Výkopové práce v horní části zahrady a instalace nových topných těles na všech zbývajících pavilonech narušovaly životní podmínky značného množ-

ství zvířat, například na odchovně papoušků jsme museli papoušky odchytávat a stěhovat během období hnízdění, což zásadním způsobem ovlivnilo množství odchovaných mláďat.

Nejdůležitější událostí pro zoologické oddělení bylo dokončení rekonstrukce pavilonu šelem, kde jsme po rozsáhlých úpravách vnitřních expozic nabídli návštěvníkům skutečně zajímavý pohled na chovaná zvířata (**obr. 1**). Před samotným otevřením pavilonu šelem jsme samozřejmě museli navrátit všechna zvířata deponovaná v jiných ZOO, do kterých byla po dobu rekonstrukce umístěna. Ze ZOO Děčín se tak vrátili tři malajští

ZOO Halle jsme přivezli pár lvů konžských a 25. září jsme je slavnostně předvedli veřejnosti. Po 14 letech se tak do naší ZOO opět vrátil chov lvů, v našem případě umocněn tím, že se jednalo o mladá roční lvíčata. Navíc se jedná o velice vzácný podruh lva konžského, kterého v Evropě chová pouze sedm zoologických zahrad. Zatím se jedná vyloženě o expoziční záležitost a úkolem do budoucna je obstarat vhodného jedince pro případný chov, neboť se jedná o sourozence. Ohlas veřejnosti byl značný a při samotném slavnostním předvedení lvů se návštěvníci do prostoru okolo výběhu ani nevešli (**obr. 2**). Koncem roku začala i poslední fáze

medvědi, ze ZOO Praha jeden malajský medvěd a jeden levhart mandžuský. Ze ZOO Brno se nám podařilo zajistit do deponace samce tygra sumaterského, aby nabídka šelem byla co největší. Dne 22. 5. 2005 byl pavilon slavnostně otevřen a dle reakcí návštěvníků můžeme říci, že akce splnila účel. Rekonstrukce pavilonu vyvrcholila dokončením úprav lvího výběhu, kde byly instalovány nové velké parkosy doplněné panoramatem africké savany. Ze

úprav pavilonu šelem, a to výstavba expozice levhartů sněžných, kde v prostorách bývalého hrošího výběhu vzniká velká voliéra pro tyto překrásné šelmy. Svými rozměry přes 30 m² a výškou 6 m jim poskytne dostatečný prostor a měla by být skutečným vyvrcholením celé přestavby pavilonu šelem. Slavnostní otevření je plánováno na duben 2006. V roce 2006 by také měla následovat přestavba menších levhartích výběhů na poněkud větší a důstojnější prostory.

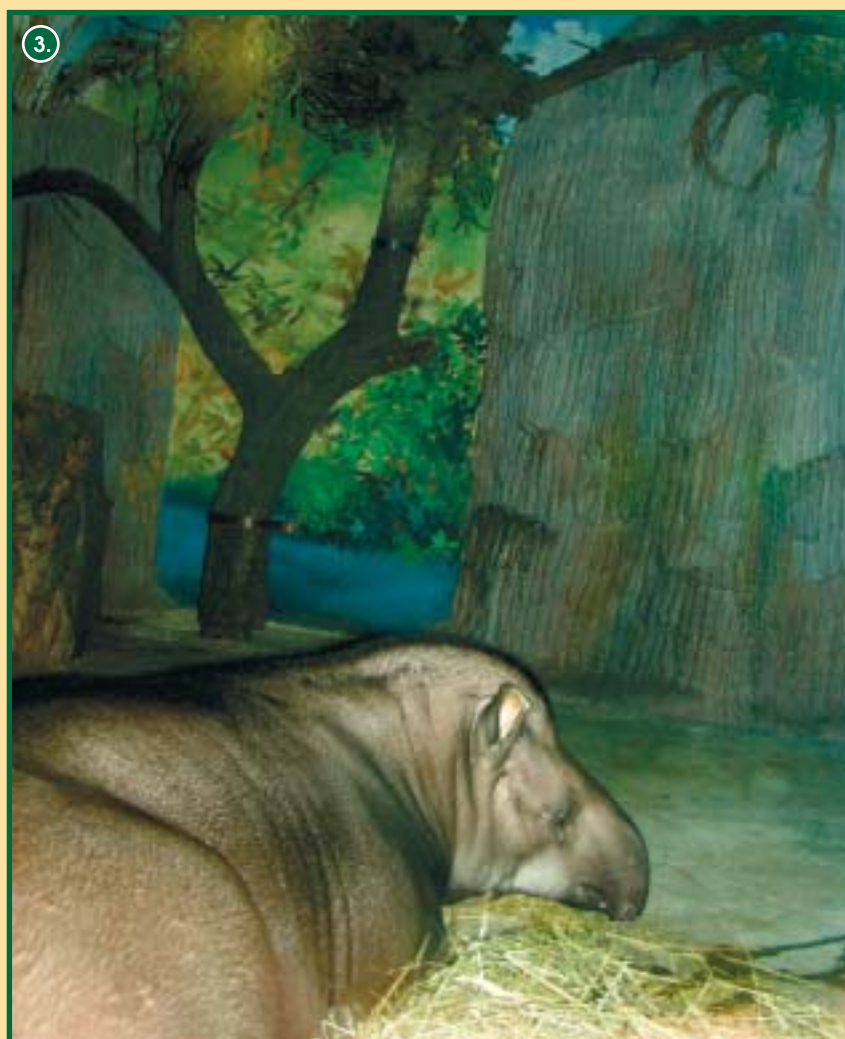
malé a sibiřské, včetně několika desítek karasů zlatých - forma shubunkin.

V průběhu roku 2005 se zoologické oddělení aktivně podílelo na přípravě projektu na výstavbu „Asijského domu“, který bude navazovat na nový pavilon slonů a bude mimo jiné sloužit i našim orangutanům jako nový domov. Začátek výstavby je plánován na jaro 2006.

Významná je naše spolupráce s ostatními zoologickými zahradami v rámci programu EEP, která nám umožňuje získat běžně nedostupná zvířata. V roce 2005 jsme takto dovezli např. 1,0 levhart mandžuský (**obr. 4**), 1,0 mandril rýholící, 0,1 kakadu molucký, 0,1 zoborožec vrásčitý, 1,0 kočkodan Brazzův, 1,0 vydra malá, 0,1 tuleň obecný, 1,1 lev konžský, 1,1 kočkodan Dianin, 1,1 tamarín pinčí, 1,1 tamarín žlutoruký. V rámci této spolupráce se nám podařilo vyměnit naše mláďete žirafy Rothschildovy za jinou geneticky

I přes dosti komplikovanou situaci s ohledem na probíhající práce okolo systému centrálního vytápění se nám podařilo dokončit některé menší úpravy expozic. Byl opraven tulení bazén a zdroj drahé pitné vody byl nahrazen vodou z druhého podzemního vrtu, který není pro centrální vytápění využíván. Na místě starého pštrosího výběhu byl vybudován nový výběh pro serau malého, kterého jsme měli dočasně umístěného v ZOO Děčín. Rozšířili jsme tak nabídku naší ZOO o další zajímavý exponát. V budoucnosti by měl být tento výběh doplněn výběhem pro muntžaky. Celkově se nám také podařilo přestavět pavilon plameňáků, kde došlo k úpravě jak vnitřních prostor, tak k výstavbě nového oplocení. Po dvouletém úsilí se podařilo dostavit druhou část odchovny papoušků, což zvýšilo možnosti chovu, neboť současné prostory byly již nedostatečné. Na pavilonu nosorožců se podařilo přestavit bývalou sloní expozici pro zimní ubytování tapíra jihoamerického, čímž se vyřešily problémy s jeho zazimováním (**obr. 3**). V průběhu roku se také podařily některé drobnější úpravy jako např. rozšíření „medového stromu“ ve výběhu malajských medvědů o další velké parkosy, díky nimž mohou návštěvníci vidět malajské medvědy mlsající med ze vzdálenosti cca 3 m, úprava haly exotária, kde byly vytvořeny květinové ostrůvky, nové parkosy v expozici gibbonů černých nebo zvýšení akčního prostoru

pomocí menších stromů ve venkovních klecích na pavilonu opic. Na novém pavilonu slonů se podařilo zprovoznit umělý vodní tok, do kterého jsme umístili jesetery

1,1 antilopa nilgau, 3,2 lama alpa-
ka, 1,0 antilopa jelení, 0,2 lama
krotká, 0,1 sitatunga západoafrická,
0,1 sika vietnamský, 1,1 aguti Azarův,
0,0,1 kaloň pobřežní, 1,1 kočka
slaništní, 1,0 kočkodán diadé-
mový, 0,0,1 lenochod dvouprstý,
1,0 makak káповý, 0,0,1 tamarin
žltoruký, 2,2 vari černobílý,
0,2 vari červený, 0,1 ara vojenský,
1,1 kakadu Goffinův, 0,1 ara araru-
na, 0,1 žako velký, 0,0,2 papoušek
královský, 0,0,4 sova pálená, 0,0,3
alexandr čínský, 0,0,2 krkavec
velký, 2,0 zoborožec vrásčitý,
1,0 pušík bělavý, 0,0,2 agama
bradatá, 0,0,5 agama kočínčinská,
0,0,4 korálovka sedlatá hondura-
ská, 0,0,1 korálovka sedlatá sina-
loaská, 0,0,2 leguán kubánský,
0,0,23 užovka červená, 0,0,2 prales-
nička azurová, 0,0,14 pralesnička
batiková, 0,0,10 pralesnička pruho-
vaná.

Celkem bylo v roce 2005 odcho-
váno 148 ks zvířat, z toho 37 ks
savců, 48 ks ptáků, 37 ks plazů
a 26 ks obojživelníků.

vhodnou samičku, kterou zapojíme
do chovu. Naše ZOO naopak
poskytla v rámci mezinárodních
programů např. 0,1 hrošík liberijský
do ZOO Kaunas, 1,1 anoa nížinný
do ZOO Gdaňsk, 1,0 anoa nížinný
do ZOO Amsterdam.

V roce 2005 jsme navázali na pro-
jekt umělé inseminace naší slonice
Delhi. Pravidelné odběry krve,
moči a sledování hladiny hormonů
nám dávalo obrázek o zdravotním
stavu naší slonice a o její připrave-
nosti k případné další inseminaci.
Po porodu mrtvého mláděte v roce
2004 se slonice Delhi ještě nedo-
stala do optimální kondice a tak
bylo rozhodnuto odložit inseminaci
na rok 2006.

Přes komplikace provázející
výstavbu nového topného systé-
mu, kdy docházelo k narušování
chovatelských podmínek v celém
areálu ZOO, jsme dosáhli několika
zajímavých odchovů. V prvé řadě
se jedná o odchov 0,1 jelena bělo-
hubého (obr. 5), čímž jsme navázali
na úspěšnou bilanci předchozích
let. V současné době chová toho-
to jelena pouze 14 ZOO na světě
a celkový počet jedinců dosáhl
97 kusů. Neméně významným byl
i odchov samičky osla somálského.
Bylo to osmé mládě narozené
v pěti ZOO na světě za posledních
6 měsíců. Velkou raritou byl také
umělý odchov hoka červeného,

což byl vůbec první odchov
v České republice. Z dalších
odchovů byly nejzajímavější např.

Veterinární péče

MVDr. Václav Poživil

Veterinární péče v roce 2005 byla zabezpečována veterinární ordinací zastoupenou MVDr. Václavem Poživilem. (obr. 01) Společně se svými kolegy zabezpečil nejen pravidelnou péči, ale i svátky a víkendové služby.

Po celý rok byla prováděna pravidelná vyšetření a pravidelné odběry krve ke stanovení cyklu a případného termínu inseminace asijské slonice Delhi. Bohužel, v tomto roce nedošlo k umělé inseminaci, a to díky nízkým hladinám hormonů nezabezpečujícím 100% úspěšnost umělého oplodnění. Dalšími prováděnými vyšetřeními nebyly prokázány žádné patologické změny pohlavního aparátu a změny svědčící pro nemožnost další březosti. Literární údaje hovoří o pětiměsíčním až čtyřletém intervalu následného zabřeznutí po porodu mrtvého či krátce po porodu zemřelého sluněte. I nadále hodláme v projektu umělé inseminace pokračovat a věříme ve šťastný konec.

V tomto roce byly odebírány vzorky trusu fos ke stanovení hladin hormonů v rámci vyšetření populace fos žijících v evropských zoologických zahradách. Bohužel, díky odlišným pohledům některých zoologických pracovníků na účel vyšetření byl přerušen cyklus ultrazvukových vyšetření a vyšetření spermatu. (obr. 2) Tato vyšetření

vedoucí nejen k záchraně evropské populace fos jsou i nadále prováděna v ostatních evropských zahradách, bohužel bez naší účasti.

Věříme, že stanoviska některých úředníků a komisí budou přehodnocena a tento výzkum již nebude nazýván pokusem. Výsledky tohoto výzkumu byly prezentovány v rámci 42. mezinárodního symposia nemocí ZOO a volně žijících zvířat konané v květnu v Praze pořádané IZW (Institute for ZOO and Wildlife) Berlin a ZOO Praha.

V roce 2005 jsme neměli žádnou nákazu vedoucí k vyhlášení mimořádných veterinárních opatření, mimo výskyt chlamydiózy u zabařeného papouška šedého ČÍP (Česká inspekce životního prostředí) umístěného v karanténních prostorách ve Strádově u Chabařovic. Ohnisko bylo zlikvidováno eradikací postiženého jedince.

Zoologická zahrada byla i v tomto roce pravidelně kontrolována inspektory Státní veterinární správy, přičemž nedošlo k porušení žádných platných veterinárních zákonů

a předpisů stejně jako welfare zvířat. Zoologická zahrada i nadále zajišťuje provoz kafilerního boxu pro bezpečné uložení uhynulých volně žijících zvířat v ústeckém okrese a uhynulých zvířat v zájmových chovech. Stejně jako v minulých letech sloužila zoologická zahrada jako místo praxe nejen pro studenty Vysoké školy veterinární a farmaceutické (**obr. 3**), ale i pro studenty ostatních středních škol s veterinárním či chovatelským zaměřením.

Výživa a krmení

Pavel Palička

Na krmivo pro zvířata chovaná v ZOO Ústí nad Labem byla v rozpočtu v roce 2005 vyčleněna částka 2 735 000 Kč. Skutečné náklady na krmivo činily 2 267 270 Kč, tj. 6 212 Kč na jeden den. Spotřeba krmiv činí 82,90 % plánovaných nákladů. Úspora 17,1 % byla dosažena hlavně díky důslednějšímu vyhledávání všech možných slev při zachování požadované kvality krmiv. V současné době zoologická zahrada zajišťuje pro své svěřence 217 druhů krmiv včetně vitamínových a minerálních doplňků. Tento počet neustále stoupá vlivem rozsáhlého vývoje krmiv v oblasti výživy zoozvířat.

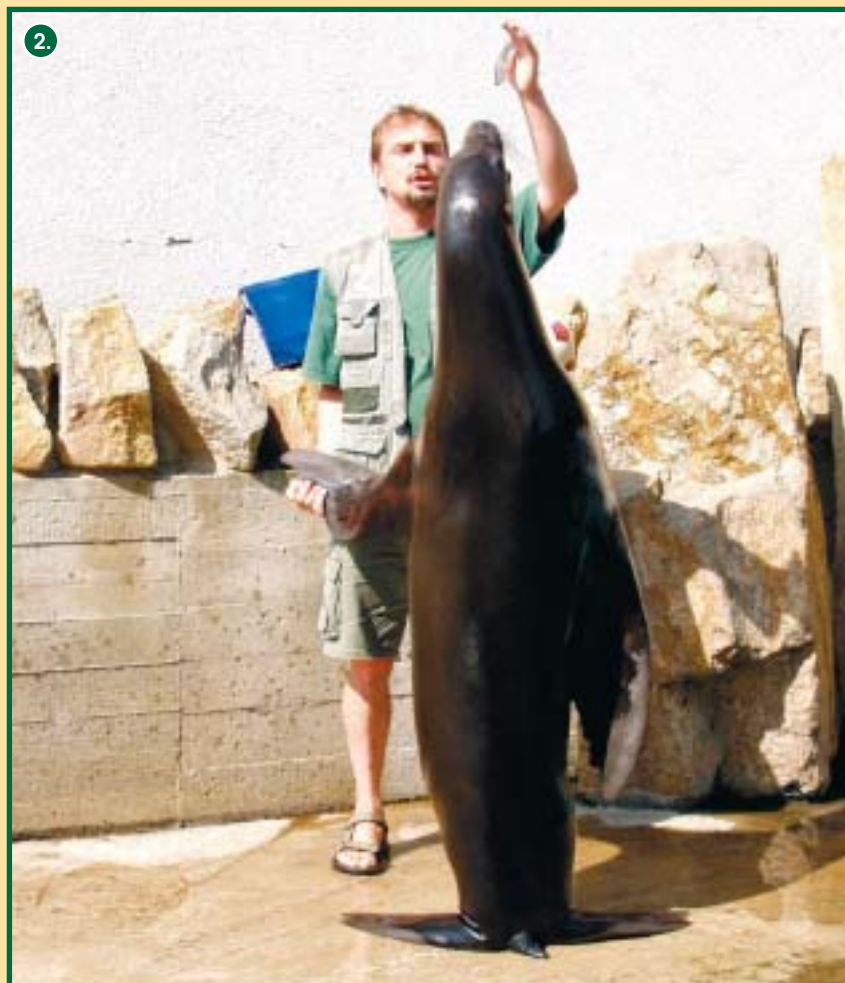
Největší částky z rozpočtu na krmivo jsou vynakládány na tři základní komodity. Na krmné maso byla vynaložena částka 299 584 Kč, což souvisí se skutečností, že chov šelem se v zoologické zahradě Ústí nad Labem rozšířil o takové druhy jako tygr sumaterský nebo lev konžský (**obr. 01**). Z hlediska hmotnosti se jedná o 12 128 kg masa včetně kostí. Také spotřeba kuřecího masa není zanedbatelná, při množství 1 848 kg se jedná o částku 39 804 Kč a spotřeba králíků činila 767 ks v ceně 35 626 Kč.

Druhou nejdražší položkou jsou banány, na které byla vynaložena částka 245 574 Kč, tj. 9 302 kg banánů. Souvisí to s druhovým složením chovaných zvířat, tedy

zejména s množstvím primátů, které chováme a také s dalšími druhy, které mají banány v oblibě, jako

například sloni, medvědi malajští a další.

Třetí nejdražší komoditu tvoří krmné ryby pro lachtany a tuleně (**obr. 2**). Na nákup sledů bylo vynaložena částka 172 932 Kč, tj. 7145 kg ryb. Poměrně výraznou částku v nákladech na krmivo tvoří i krmný hmyz. Jenom na nákup cvrčků byla vynaložena částka 85 647 Kč. Opět to souvisí s druhovou skladbou námi chovaných zvířat, u kterých hmyz tvoří důležitou součást krmné dávky jako jsou např. obojživelníci, drápkaté opičky či někteří ještěři. Pro další roky připravujeme rozšíření vlastní produkce tak, aby podíl kupovaného hmyzu byl co nejmenší. V prostorách pavilonu šelem byla speciálně upravena místnost, kde s přechodem ZOO na jiný způsob vytápění budeme moci zajistit dostatečné tepelné podmínky.

Důležitou součástí krmných dávek jsou dva druhy ovoce, a to pomeranče a jablka. Pomerančů jsme spotřebovali 3 722 kg při ceně 62 694 Kč a jablek 12 982 kg v hodnotě 57 623 Kč. V menší míře jsou v krmných dávkách zastoupeny hrušky, při spotřebě 1 287 kg v hodnotě 23 454 Kč, a hroznové víno v množství 734 kg za 24 292 Kč. Za zmínku stojí ještě meloun za 18 138 Kč při množství 2 093 kg, čínské zelí - 2 165 kg za 26 847 Kč, zelí bílé - 3 374 kg za 22 813 Kč a petržel - 1 586 kg za 24 999 Kč.

Další významnou položkou v nákladech za krmení tvoří nákup sena. V roce 2005 jsme nakoupili celkem 853 q v ceně 88 882 Kč. **(obr. 3)** Významnou úsporu ve spotřebě sena jsme dosáhli zvýšením vlastní produkce zelené píce, kde se plně projevilo zakoupení nové mechanizace. Zeleným kmením byla zvířata zásobována denně, vyjma neděle a mimořádně příznivé klimatické podmínky nám umožnili sklízet zelenou píci až do listopadu. Neméně významnou položkou v nákladech na krmivo je také spotřeba myší a potkanů. Celkové množství myší v roce 2005 bylo 9 248 ks v ceně 45 391 Kč, potkanů se spotřebovalo 4 480 ks v hodnotě 42 995 Kč. Zde se výrazně projevuje vlastní produkce, neboť převážná část spotřeby je kryta našimi odchovy. Samozřejmě jsme na dosažení vlastní produkce spotřebovali další krmení, v tomto případě 1 700 kg granulí pro myši v hodnotě 10 602 Kč.

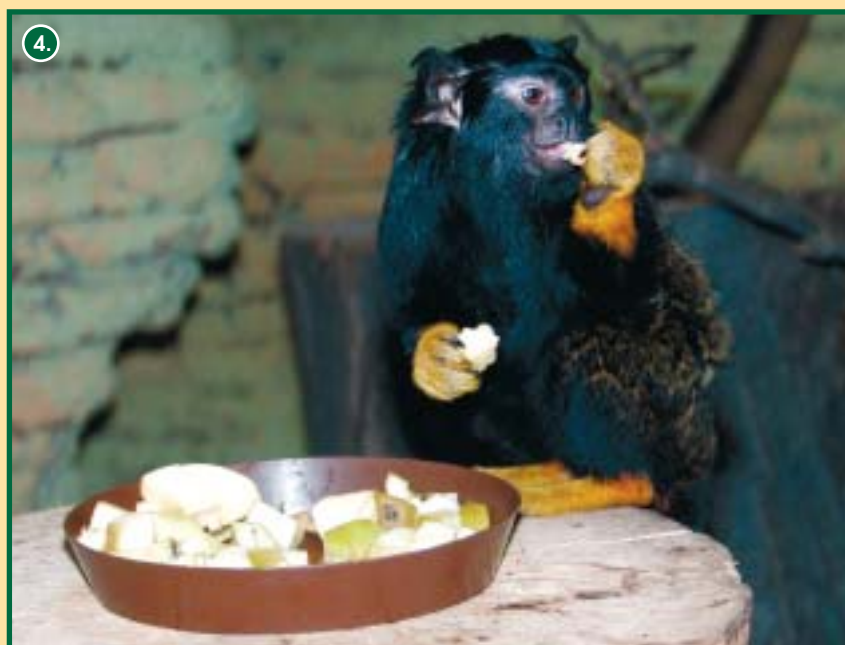
Podstatnou částku nás stojí také nákup krmné mrkve a řepy, neboť oba druhy zeleniny jsou oblíbenou složkou krmné dávky pro slony a nosorožce a při jejich chuti k jídlu se to musí na spotřebě nutně projevit. Mrkve jsme spotřebovali 19 215 kg v ceně 89 547 Kč a řepy 41 220 kg v hodnotě 32 686 Kč. Appetit našich slonů se také plně odrazil ve spotřebě rýže, která je jejich zamilovanou pochoutkou. Celkem jsme v roce 2005 uvařili 4 398 kg v hodnotě 43 067 Kč. Nesnědli ji samozřejmě jenom sloni, protože rýže tvoří i součást krmných dávek jiných zvířat, např. primátů, ale bez slonů by šlo o zanedbatelnou částku.

Nejlevnější nejsou ani různé druhy krmných směsí, které si dnes již moderní chov zoozvířat vyžaduje. Jejich spotřeba je přímo úměrná množství kopytníků, které chováme a zde se moc šetřit nedá. Například ZOO směsi jsme spotřebovali 16 900 kg v hodnotě 19 149 Kč, směsi ZOO - žirafa jsme zkrmilli 6 225 při ceně 51 197 Kč a směsi ZOO - sob 8 940 kg v hodnotě 71 884 Kč.

Další zajímavou položkou krmiv tvoří spotřeba vajec, kterou tvořilo 25 020 ks v hodnotě 46 048 Kč. Také se můžeme zmínit o spotřebě tvarohu jako cenném zdroji bílkovin, kdy 484 kg spotřebovaného tvarohu nás stálo 42 285 Kč.

To je výčet nejzajímavějších položek v nákladech na krmivo **(obr. 04)**. Ostatní složky krmných dávek se pohybují v rozsahu stovek či tisíců korun a zásadně tak neovlivňují množství vynaložených peněz. Velikou úsporu v celoročních nákladech na krmivo nám přináší spolupráce s obchodním domem Carrefour, který nám zdarma poskytuje značné množství potravin, ovoce a zeleniny, u kterých se blíží konec záruční doby. Jedná se zejména o mléčné výrobky, pečivo, kuřecí maso a další.

Provoz krmivářské úseku včetně rozvozu krmiv zajišťují dva stálí pracovníci. V letním období, při sklizni sena nebo jiných nárazových akcích vypomáhají brigádníci, případně chovatelé.

Rekonstrukce pavilonu šelem v ZOO Ústí nad Labem

Pavel Palička

Historie nového pavilonu šelem se datuje od roku 1980. V tomto roce byl otevřen nový pavilon, který v té době nabízel jako první pohled na šelmy bez mříží. Tento pavilon nahradil starý objekt, který tvořil klasický komplet tří mřížovaných klecí, tak jak to v té době bylo běžné. Byl to pozůstatek starodávných menažérií z počátku 20. století, kdy vznikaly zoologické zahrady na našem území. 80. léta minulého století v tehdejší ČSSR se dala charakterizovat jako léta betonová, kdy v duchu tehdejší doby vznikala monumentální betonová díla.

Tomuto období odpovídal i vlastní projekt nového pavilonu. Byl vytvořen obří betonový monolit, o kterém se domnívám, že už ho nikdo nikdy nezbourá. Nicméně v té době se jednalo na české poměry o velmi revoluční myšlenku a záměr nabídnout pohled na šelmy bez mříží měl velký ohlas. Vnitřní prostory tvořilo 9 velkých a 12 malých ubikací. Větší expozice měly rozměry přibližně 6 m x 6 m, menší 2 m x 6 m, při výšce 5,5 m. Na každé tři ubikace vycházel jeden venkovní výběh. Pohled na šelmy z vnitřní haly byl tvořen souvislou řadou skleněných oken o rozměru 1,2 m x 1,2 m u menších expozic a 3,6 m x 1,2 m u větších, ve výšce asi 1 m nad zemí. Při ztemnělé hale tak do prostoru zářily nasvícené expozice a při určitém úhlu pohledu celá hala trošku připomínala rozsvícený železniční vagon. Celkový dojem však nebyl na tu dobu až tak špatný a návštěvníci se rádi bavili postáváním u jednotlivých expozic a škádlením šelem.

V roce 2002 jsme přistoupili k prvnímu zásahu do vnitřních prostor. Vybouraly se některé vnitřní spojovací stěny a expozice se spojily do větších celků. Vznikly tak dvě trojexpozice a dvě dvojexpozice. Zbývající dvě zůstaly stejné. V některých expozicích se provedla úprava povrchů do stylu umělých skal doplněných malbami imitujícími

různé biotopy. Skla i systém vytápění, v té době již nefunkční, zůstaly zachovány.

V roce 2004 se v ZOO začal realizovat projekt vytápění celé zahrady pomocí geotermální energie. S přechodem na nový topný systém bylo rozhodnuto vytápět pavilon šelem pomocí podlahového vytápění. Ve všech expozicích byla vybourána podlaha, což znamenalo odvézt přes 400 tun materiálu! (obr. 1) Podlahy byly sníženy o 40 cm a dostaly se tak na úroveň obslužné chodby. V každé expozici pak následovaly úpravy nutné k položení podlahového topení, tedy podkladový beton, polystyrenová izolace, rozvod topné vody a krycí beton. Povrchová úprava sestávala z barveného plastbetonu, uzavřeného epoxi-

dovým nátěrem. Expozice již částečně zrekonstruované v roce 2002 byly doplněny dalšími prvky a většina motivů na stěnách byla nově přemalována. Ty ubikace, které zůstaly nedotčeny, čekala kompletní přestavba. Pro lepší nastínění přirozených biotopů byla použita speciální technologie využívající pevnost železobetonové konstrukce. Zejména v expozicích malajských medvědů a levhartů sněžných se povedlo vytvořit velmi atraktivní prostředí, ve kterém se zvířata dokonale vyjímají.

Vrcholem celé rekonstrukce pavilonu šelem pak byla výměna stávajících skel, které sice nabízely pohled na šelmy, ale byly ve výšce asi 1 metr nad zemí a u větších expozic se jednalo o tři nebo dvě jednotlivá okna, takže pohled

nebyl plynulý a návštěvník musel přecházet od jednoho okna k druhému. Aby si návštěvník mohl pohled na šelmy dokonale vychutnat, byla tato jednotlivá okna odstraněna a nahrazena skleněnými tabulemi, které nabízejí opravdu panoramatický pohled takřka přes celou šířku jednotlivých expozic (**obr. 2**). U lvů, levhartů sněžných a medvědů malajských mají skleněné tabule rozměr 3,10 m x 2,15 m. U tygra sumaterského a levhartů mandžuských je rozměr dokonce 5,40 m x 2,20 m. V případě těchto expozic se už jedná o dvě skla spleená k sobě, neboť nebylo možno sklo v této délce dopravit a upevnit na určené místo. Už samotné osazení skel o rozměru 3,10 m x 2,15 m vyžadovalo velkou zručnost a zkušenost profesionálních pracovníků. V celém pavilonu šelem tak pohledová skla sahají od země až do výšky přes 2 m a návštěvník si může vychutnat zvířata opravdu v celé jejich kráse a navíc při pohledu z očí do očí.

Zásadní úpravu čekala také hala pro návštěvníky. Z nevzhledného tmavého tunelu, ve kterém zářila jednotlivá okna do expozic, byl vytvořen příjemný prostor, který vybízí návštěvníky k posezení před jednotlivými druhy zvířat. Strop byl opticky snížen zavěšenými maskovacími sítěmi a v prostorách bývalé vzduchotechniky vznikl malý kinosál pro asi 40 návštěvníků, kde nepřetržitě probíhá videoprojekce filmů se „šelmí“ tematikou. Na protilehlé straně expozic jsou po celé

délce haly umístěny informační panely, hry, kvízy a jiné pomůcky pro zábavu i poučení zaměřené na tematiku velkých koček (**obr. 3**), navíc doplněné malou výstavkou lebek jednotlivých druhů kočkovitých šelem. Celkový dojem je pak umocněn nástěnnými malbami prehistorických zástupců řádu šelem v začátcích haly a velkými kmeny stromů v přední části návštěvnické haly.

Z venkovních výběhů byl nově zrekonstruován výběh pro lvy, kde byly instalovány nové obří parkosy a namalována zadní pohledová stěna s tematikou africké savany.

Do výběhu malajských medvědů byly přidány nové velké parkosy a umístěny tak, že pokud medvěd stojí na jejich konci, je vzdušnou čarou vzdálen asi 3 metry od návštěvníka. To je využíváno při předváděcí akci „medový strom“, kdy je na konec těchto parkosů namazán včelí med a medvědi, kteří med opravdu zbožňují, po parkosech šplhají, olizují jej a předvádějí se tak návštěvníkům v plné kráse opravdu jen ze vzdálenosti pár metrů bez jakýchkoli skel nebo mříží.

Nově byla vytvořena voliéra pro levharty sněžné, která vznikla na místě původního výběhu pro hrošíky liberijské. Celková plocha výběhu je okolo 300 m² a vedle velkých parkosů bude voliéra tvořena přírodním kamenem tak, aby se co nejvíce podobala jejich přirozenému prostředí. Výška voliéry okolo 6 m poskytuje dostatečný prostor pro šplhání či pobyt zvířete ve výšce. Návštěvník bude mít vedle běžného pohledu přes ochranné pletivo i možnost pohledu na tyto krásné šelmy ze skleněné zastřešené plošinky, kterou jako by vstoupil do jejich teritoria.

Celková rekonstrukce pavilonu šelem by měla být potvrzena v příštím roce rozšířením stávajících menších levhartích výběhů tak, aby nabídly šelmám větší prostor pro jejich aktivitu a zároveň nabídlly návštěvníkům důstojný pohled na tato krásná zvířata.

Úspěšný chov a odchov leguánů kubánských (*Cyclura nubila*) v ústecké ZOO

Ing. Jan Landa

Leguán kubánský (*Cyclura nubila*) je největším ze zástupců rodu *Cyclura*, ve třech poddruzích je rozšířen na Kubě, Isla de la Juventud a Kajmanských ostrovech. Zde obývá především skalní stěny s řídkým porostem, které mu poskytují dostatek míst k úkrytu. Ve své domovině patří k ohroženým druhům, jeho stavy se snižují, a to zejména v důsledku ilegálního obchodu, lovu pro maso a devastace přirozených lokalit. Tento druh je zařazen do CITES - příloha I.

Dorůstá délky 150–180 cm a jeho zbarvení je tmavošedé až černé s příčnými pruhy na bocích, hřeben a hlava jsou světlejší. Samci mají větší hřbetní hřeben a krční lalok (**obr. 01**), samice jsou až o polovinu menší než samci. Co se potravy týká, jedná se o býložravého ještěra,

kteří občas nepohrdne masitým soustem (měkkýši, koryši, drobní plazy a bezobratlí). V přírodě žijí ve skupinách čítajících 25–40 jedinců, páry tvoří pouze v době rozmnožování. Samice snáší cca 20 vajec, která zahrabává do substrátu nebo ukrývá do skalních štěrbin.

V naší zoologické zahradě došlo v roce 1999 k přestavbě pavilonu terárií a při volbě, jaká zvířata do nových expozic umístit, jsme mimo jiné rozhodli pro tyto vzácné a pro návštěvníky jistě velice atraktivní ještěry. Podařilo se nám získat chovnou skupinu 2,4 ze ZOO Praha. Zvířata byla umístěna v expozici o délce 8 m, šířce 2 m a výšce 2,6 m. Zadní stěna terária je tvořena bohatě strukturovanou umělou skálou, dno expozice pokrývá jemný říční písek ve vrstvě 10–50 cm

doplněný kameny. Dále je expozice vybavena několika větvemi listnatých stromů. Vytápění je zajištěno topnými kabely zabudovanými do dna expozice. 12-ti hodinový světelný den je zajišťován dvěma lampami OSRAM 250 W, 15 zářivkovými trubkami BIOLUX, dvěma halogenovými výbojkami 250 W, třemi lampami OSRAM HQL 160 W a jednou lampou OSRAM ULTRA-VITALUX 300 W. Krmení je leguánům podáváno jednou denně v dávce cca 150 g potravy na kus. V krmné dávce převládá zelenina (salát, čínské zelí, mrkev, v letní sezóně šťavnaté byliny) doplněná ovocem a živočišnou složkou (hmyz, vařené kuřecí maso).

V roce 1999 byla do expozice umístěna celá skupina, v roce 2001 došlo k úhynu jedné z samic, v roce 2002 musel být z důvodu zvyšující se agrese oddělen jeden pár. Od té doby do současnosti obývá expozici skupina 1,2 společně s párem tyranů bentevi.

Výčet snůšek a odchovů (**obr. 02**) uvádím v následující tabulce:

Rok	Počet vajec	Neoplozená vejce	Mrtvá mláďata	Živě vylíhla mláďata	Úhyn do 1 měsíce	Odchovaná mláďata
2000	4	2		2		2
2001	5	4		1	1	
2002	0					
2003	10	5	4	1	1	
2004	8	8				
2005	9	3	2	4	2	2

Úspěšný odchov hoka červeného (*Crax rubra*)

Andrea Gruntová

Hokovití (čeleď *Cracidae*) obývají tropické a subtropické lesy od východního Mexika až po západní Ekvádor. Nejmenší jsou hokové rodu *Ortalis* (9 druhů), kteří jako jediní nejsou omezeni na deštné pralesy, ale preferují houštiny sušších lesů. Guanové (např. rod *Penelope*, celkem 22 druhů) jsou středně velcí hokové a jsou z hoků nejvíce vázáni na život v korunách ména rody *Mitu* a *Crax*) jsou z této čeledi největší a tráví polovinu dne na zemi. Některé druhy vydávají při toku silný zvuk, jiní poletují, přičemž bijí křídly.

Crax rubra - hoko červený (je znám i pod názvem hoko černý, hoko rudý, popř. hoko proměnlivý) patří mezi největší z čeledi *Cracidae*. Žije v korunách stromů, ale i na zemi, kde sbírá a vyhrabává různé plody, semena, bobule, ale i hmyz. Samec je černý, zadní část břicha má bílou a má žlutý zobák. Samice bývá převážně rezavě hnědá, ale vyskytuje se ve třech barevných formách ve světle červené, tmavší červené a pruhované. Oba dorůstají délky kolem 90 cm.

Historie chovu v ZOO Ústí nad Labem

V ústecké zoologické zahradě chováme tyto zajímavé ptáky již 12 let. V roce 1993 si je naše ZOO dovezla z polské zoologické zahrady v Poznani. Tehdy jsme dovezli roční mláďata (**obr. 1**), a to čtyři kusy (2,2). Oba páry byly umístěny v tzv. jihoamerickém výběhu. Bohužel, v roce 1996 byl jeden pár zabít liškou. Do roku 2000 byl druhý pár stěhován z různých expozic, tudíž neměl potřebné podmínky k zahnízdění.

Chovatelské zařízení a rozmnožování

Chovný pár je v zimních měsících (říjen–březen) umístěn na pavilonu zimoviště v ubikaci o velikosti 5 m x 3,5 m x 3,5 m (d x v x š),

kde mají k dispozici hnízdo (1m x 60cm x 60cm - d x v x š) a bidla, kde hřadují. Hnízdo je ve výšce dva metry nad zemí. Na zemi je vlhčený písek. Samice zde v roce 2001 a 2002 snesla 3 vejce, z nichž byla dvě oplozená. Bohužel se ani jedno z nich nevylíhlo. Od roku 2003 si chovný pár vybral k hnízdění venkovní voliéru, kterou obývají od dubna do října. Voliéra o rozměrech 7m x 3m x 2m (d x š x v) svým umístěním dostatečně splňuje podmínky pro hnízdění, jelikož je obrostlá stromy a keři a poskytuje ptákům potřebný úkryt. Zde mají opět k dispozici bidla a hnízdo o velikosti 1m x 0,60m ve výšce 1,5m nad zemí. Je vystlané slámou a dokola zakryté větvemi a maskovací sítí. V roce 2003 zde samice snesla dvě vejce, z nichž jedno bylo oplozené. Bohužel v průběhu zahřívání opustila hnízdo a zárodek uhynul. V následujícím roce došlo ke snůšce tři vajec (ve dvou snůškách), kdy jedno vejce samice rozbila a ze zbylých dvou bylo opět pouze jedno oplozené. V té době jsme neměli k dispozici líheň, proto bylo odvezeno do ZOO Děčín. Zde bylo umístěno pod sedící krůtu. Ani tento pokus nebyl úspěšný a zárodek

pět dní před vylíhnutím uhynul. V roce 2005 byla více věnována pozornost kvalitě krmné dávky v době před snůškou a v období toku. Samec je vždy útočný, zvedá ocas nad hlavu a kope pařáty. Zvýšená dávka vitamínů 1,5 měsíce před snůškou byla zřejmě důvodem úspěšného vylíhnutí mláďete.

Vlastní odchov

Jak bylo již zmíněno, od dubna 2005, kdy byl pár přestěhován do venkovní voliéry, byla velká pozornost věnována krmné dávce, a to hlavně zvýšenému přísunu vitamínů. Mimo sezónu se vitamíny podávají 2x týdně, a to Supervit AD (1x týdně) a Vitamix EX-A pro exotické ptactvo (1x týdně). Od poloviny měsíce dubna se zvýšila dávka Vitamixu na 2x týdně a celý květen až do první snůšky se Vitamix podával 6x týdně a Supervit AD 1x týdně. Dne 16. 6. 2005 byla nalezena v hnízdě dvě vejce. Samice nejevila o snůšku zájem, proto byla vejce odebrána a umístěna v líhni. Teplota byla stanovena na 37,8°C při 60 % vlhkosti. Třináctý den inkubace byla vejce prosvícena. Jedno vejce bylo neoplozené a druhé

oplozené. Inkubace u hoka červeného trvá 29 dní. Čtyři dny před předpokládaným líhnutím byla teplota postupně snižována na 36,5° C a vlhkost zvyšována každý den o 5 % na konečných 80 %. Odpoledne, den před líhnutím, se mládě začíná ozývat. Dne 15. 6. ráno (tj. 29.den) jsme odstranili asi 2 cm skořápky, aniž bychom porušili vnitřní blánu, která chrání mládě. Ve 13 hodin jsme blánu protrhli a skořápku jsme odloupali do poloviny vejce (obr. 2). Mládě bylo převezeno do tzv.dolíhne, kde je teplota 34 °C a vlhkost 80 %. O tři hodiny později se mládě vyklubalo ze zbytků skořápky. Je celé opeřené, zbarvení je hnědožluté. Ihned po vylíhnutí se snaží postavit na nohy. O hodinu později se snaží chodit a za další dvě hodiny už chodí. Teplota je nyní 32° C, vlhkost 90 %. Již **první den** života mládě chodí, peří má již suché, váží 118 g. Má nepatrně stočené prsty na nohách (obr. 3), proto denně podáváme dvě kapky Promotoru L. Je aktivní, zobe z ruky cvrčky, které mu podáváme co nejčastěji. Je napájeno injekční stříkačkou. Teplota je 30° C. V odborné literatuře je zmínka o tom, že mláďata tohoto druhu jsou schopná pár hodin po vylíhnutí poskakovat po větvích stromů. Je tomu opravdu tak, již v odpoledních hodinách prvního dne života mládě sedělo na předložené větvičce. **Druhý den** již mládě váží 126 g, prstíky má srovnané a snaží se zobat předložené krmivo (tj. vaječná míchanice, cvrčci, mouční červi). Je přemístěno do prostoru

pod žárovku, kde je teplota 28° C. Je krmeno z ruky hmyzem. **Třetí den** již pije z misky. Jeho hmotnost je 136 g. Stále je krmen hmyzem (cvrčci, mouční červi, sarančata). Samo stále nepřijímá potravu, přestože má k dispozici vaječnou míchanici. **Čtvrtý den** je jeho hmotnost 146 g. Teplota 28° C. **Pátý den** již zobe ze země hmyz, hřaduje na větvích. Váží 144 g. Teplota je snížena na 27°C. Na křídlech mu vyrůstají dlouhé letky. **Šestý den** váží již 164 g. Dnes poprvé samostatně přijímá potravu, kterou je stále vaječná míchanice a hmyz. **Osmý den** je jeho hmotnost 176 g a konzumuje více krmení. **Desátý den** již váží 188 g. Každý den je

spotřeba krmení větší. Mládě **patnáctý den** po vylíhnutí váží 252 g. Jeho krmná dávka je nyní pestřejší, a to vaječná míchanice (vařené vejce, tvrdý tvaroh, strouhanka, mrkev, vitamix), gamarus, cvrčci, sarančata, mouční červi, hmyzí moučka, proso. Téměř **měsíc** po vylíhnutí (10. 7.) je mládě již velké, jeho hmotnost je 350 g a je vybarveno jako dospělá samice. Krmná dávka je obohacena o vařené jáhly, ovesné vločky, kukuřičný šrot, 4x týdně vitamix a 2x týdně Promotor L do vody. Další den je mládě poprvé odčerveno Panacurem (0,2 ml do zobáku). Mezitím chovný pár snesl další vejce, které bylo ovšem neoplozené. Dne 26. 7. (tj. 41. den) je velikost mláděte podobná velikosti bažantí slepice. Krmná dávka je opět rozšířena, respektive je stejná jako pro dospělé jedince. Mládě je podruhé odčerveno. O dalších deset dní později je mládě přemístěno do voliéry uvnitř zimoviště. Později je přestěhováno ven na odchovnu exotického ptactva do voliéry o velikosti 3m x 3m x 3m. Zároveň je potřetí odčerveno (Panacur 0,4 ml). Při přesunech nebyly na mláděti pozorovány žádné známky stresu, dokonce později sdílelo voliéru společně se samcem turaka fialového. Definitivně je stanoveno pohlaví - samice. Její zbarvení je totožné s dospělým jedincem (obr. 4). 2. 11. je mládě i s turakem fialovým odčerveno a přemístěno zpět na zimoviště, kde oba ptáci společně přezimují.

Krmná dávka pro chovný pár

Základem denní krmné dávky jsou různé druhy ovoce (banán, jablko, hroznové víno, kiwi apod.), dále pak zrní (směs slunečnice pro malé papoušky nebo pšenice), hlávkový salát nebo čínské zelí, v létě pak listy smetanky lékařské a řebříčku obecného. Dvakrát týdně se pak střídavě podávají vařené jáhly a rýže, vaječná míchanice, vařená vejce, tvrdý tvaroh, Nutribird A-19, hmyzí moučka, gamarus, mouční červi, kukuřičný klas, oves vločky, burské oříšky a potřebné množství vitamínů, jak bylo již výše zmíněno. Dvakrát ročně je chovný pár odčerven, a to vždy při přesunu z vnitřní ubikace do venkovní a zpět.

Závěrem

V sezoně 2005 se nám podařilo odchovat jednu samici hoka červeného ze tří snesených vajec. Po 12 letech chovu těchto impozantních ptáků se můžeme zařadit k několika málo evropským zoologickým zahradám, kterým se to podařilo. Největší úspěchy jsou známy v ZOO Antwerpy, kde se každoročně těší z nového přírůstku, a v ZOO Dortmund, kde se podařilo odchovat mládě v roce 2002. Tato samice je v současné době v ZOO Brno. Zde byl v roce 2003 sestaven druhý chovný pár v České republice.

V Evropě je v současné době chováno 17 kusů (7,10) hoka červeného, a to v zoologických zahradách Paříž, Poznaň, Dortmund,

Antwerpy, Lipsko, Kolín nad Rýnem, Varšava.

Celkově můžeme říci, že odchov těchto ptáků z čeledi Cracidae není nijak zvlášť náročný. Hlavním problémem je bohužel malé

množství chovných párů a také nedostatek informací v odborné literatuře. Doufám, že tento článek přispěje ostatním chovatelům v jejich odborné práci a pomůže tak zvýšit populaci hoka červeného.

Historie chovu osla somálského (*Equus africanus somalicus*) v ústecké ZOO

Ing. Pavel Král

Osel somálský (*Equus africanus somalicus*, Sclater, 1885) je v přírodě kriticky ohrožen, stav volně žijících zvířat je blízký úplnému vyhynutí. Zdá se, že jedinou záchranou tohoto poddruhu je chov v zajetí. Přesto se s řízeným chovem těchto zvířat začalo až začátkem 70. let. Významnými v rozmnožení a rozšíření oslů se stala přírodní rezervace Hai-Bar Eilat v Izraeli a chovy v zoologických zahradách v Basileji a Tierparku Berlin. K 1. 1. 2004 bylo chováno 123 zvířat v 25 chovech.

A právě z Tierparku Berlin se podařilo získat pro ústeckou zahradu skupinu dvou hřebců a dvou klisen. První zvířata byla do ZOO přivezena 2. 3. 1992.

Oslí jsou umístěni v samostatném pavilonu, ve kterém je 7 boxů s plochou 10,2 m² až 20,25 m². Jednotlivé boxy jsou propojeny šubry. Podlaha je betonová, podestýlá se slámou celoročně. Stáj je vytápěna radiátory teplovodního topení na 16° C. Před pavilonem je 5 odstavných dvorků s plochou 40–50 m². Ke dvorkům přiléhá výběh o ploše cca 2 250 m², rozdělený hrazením z kulatiny na dvě poloviny (**obr. 1**). Podklad výběhu tvoří navázka tvořená hlínou a kameny. V nepříznivém počasí se zvířata mohou schovat pod kulatý přístřešek o průměru 3,5 m nebo mohou využít vzrostlý dub.

Výživa těchto nenáročných kopytníků nečiní v podmínkách zoologických zahrad žádné potíže. Za nejlepší krmivo pro osly je považováno luční seno se zastoupením

tvrdých trav v dávce 6–8 kg denně. V letní krmné dávce je seno nahrazeno zelenou pící. Jsou to zejména jetelové, vojtěškové, luční a luskovinoobilné směsky. Oves a granulovaná směs se v naší ZOO podávají v závislosti na pohlaví a reprodukčním stavu klisen. Březí klisna a klisna s hříbětem dostávají 1,5–2 kg v závislosti na výživném stavu a hřebec 750 g. Okopaniny jsou podávány v dávce 0,5–1 kg většinou sezónně, k zimní krmné dávce. K doplnění dostávají osli minerální a vitamínovou směs Vitamix v dávce 30–50 g a kusovou sůl k lízu. V době připouštění dostává hřebec denně navíc i 350 g naklíčeného ječmene a 1 kus syrového vejce a vitamin E.

První hříbě v Ústí nad Labem se narodilo 13. 4. 1994. Samec Claude byl i prvním odchovem v českých ZOO. Od té doby se u nás narodilo

17 mláďat, čímž jsme se zařadili mezi přední zahrady na světě. Poměr pohlaví u našich zvířat je 8 hřebců (47,1 %) : 9 klisnám (52,9 %). Mírná převaha klisn (50,93 %) u narozených mláďat se vyskytuje i v celosvětovém chovu. Porody probíhaly od dubna do října, což je záměrně způsobeno řízeným připouštěním a snahou odchovat mláďata v příznivějším období. Nejvíce porodů proběhlo u našich zakladatelských klisn Axy (8) a Astry (5). Další porody byly u dvou klisn – Mony (3) a Georgie (1), které jsou už našimi odchovy. V chovu působili tři plemenní hřebci: Ares, který byl v roce 1997

vyměněn z důvodu možných rizik příbuzenské plemenitby za libereckého Oga. K mladé samici Georgině, zde v roce 2001 narozené, byl dovezen v roce 2004 nepříbuzný, geneticky cenný hřebec Achmed. Tento hřebec, narozený v roce 1991, pochází z norimberského chovu. Je přímým a jediným žijícím potomkem klisny Rosinante a hřebce Chamorra dovezených z rezervace Hai-Bar Eilat. Hřebce se podařilo bez problémů zapojit do ústeckého chovu. S mladou samicí se několikrát úspěšně pářil a po 389 dní trvající březosti se narodilo dne 30. 10. 2005 první mládě tohoto hřebce vůbec

(obr. 2). Tato narozená klisna je geneticky cenná i v rámci světového chovu.

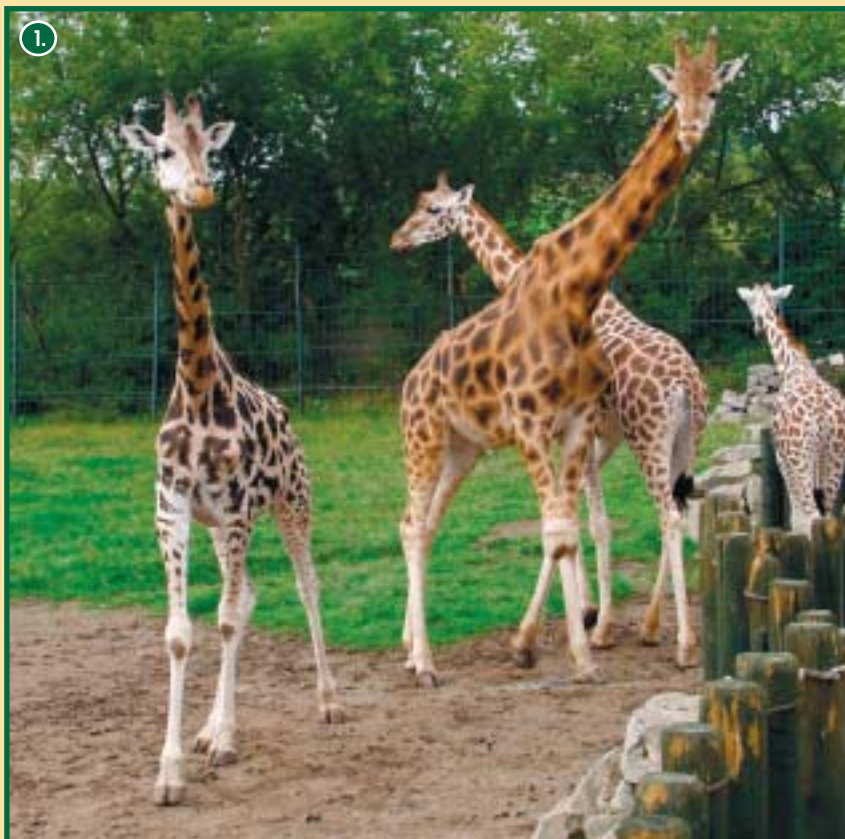
V průběhu chovu došlo k pěti úhynům (29,4 %) hříbat ve stáří do jednoho roku. Ještě vyšší úhyn mláďat (43 %) je v celosvětovém chovu. Jedno mládě bylo mrtvě narozené, jedno uhynulo v důsledku nízké životaschopnosti. Jedna mladá klisna uhynula po infekci tetanu a dvě mláďata při úleku v důsledku úrazu hlavy, způsobené nárazem o zed' a oplacení. Úhyn zvířat v důsledku lekavosti byl zaznamenán i v basilejském a berlínském chovu.

Stav oslů somálských v ZOO Ústí nad Labem k 31. 12. 2005

	Pohlaví	Narození	Místo	Otec	Matka	V Ústí n. L. od
Axa	0,1	6. 6. 1990	Berlin	212	241	2. 3. 1992
Ogo	1,0	14. 6. 1988	Oberwil	233	226	12. 11. 1997
Georgia	0,1	14. 9. 2001	Ústí n. L.	Ogo	Astra	14. 9. 2001
Achmed	1,0	9. 6. 1991	Norimberk	268	262	15. 4. 2004
0,1	0,1	30. 10. 2005	Ústí n. L.	Achmed	Georgina	30. 10. 2005

Evropské chovné programy a mezinárodní spolupráce

Ing. Petra Padalíková

ZOO Ústí nad Labem participovala k 31. 12. 2005 celkem v 33 Evropských chovných programech (EEP). Oproti stejnému období loňského roku se jedná o navýšení o dva EEP programy. Významným novým EEP druhem chovaným v ZOO Ústí nad Labem jsou levharti mandžušští (*Panthera pardus orientalis*). Mladý pár byl sestaven v průběhu roku ze samice Kiary odchované v naší ZOO a po dobu rekonstrukce pavilonu dočasně umístěné v ZOO Praha, a mladého samce Rushera, kterého jsme získali ze soukromé zoologické zahrady Thrigby Hall Wildlife Gardens v Great Yarmouth (GB). Další novým chovancem pavilonu šelem se stal samec tygra sumaterského (*Panthera tigris sumatrae*), kterého jsme deponovali ze ZOO Brno. Kolekci primátů jsme obohatili o vzácné kočkodany Dianiny (*Cercopithecus diana diana*). Věkově starší pár těchto atraktivních kočkodanů jsme importovali

ze ZOO Lipsko (D) s perspektivou získání mladých chovných jedinců v případě, že se osvědčíme v jejich chovu. V průběhu roku jsme museli naopak ukončit účast v EEP chovstanů bělolících (*Pithecia pithecia pithecia*), neboť uhynul jediný chovaný exemplář. V chovu těchto primátů jsme se rozhodly z prostorových důvodů nepokračovat. Také v případě hrošíka liberijského (*Hexaprotodon liberiensis*) jsme museli ukončit chov, neboť expozice hrošíků musela ustoupit nově budovanému chovatelskému zařízení pro levharty sněžné. Samici Vandu jsme na doporučení koordinátora transportovali do ZOO Kaunas (LT). U dalších chovaných EEP druhů došlo k následujícím významným událostem:

EEP žirafa Rothschildova (*Giraffa camelopardalis rothschildi*) – rozšíření chovného stáda našich žiraf vzájemnou výměnou mladých chovných samic se ZOO Varšava (obr. 1).

EEP zoborožec vrásčitý (*Aceros corrugatus*) – sestavení druhého chovného páru z mladého samce odchovaného v naší ZOO a samice ze ZOO Heidelberg (D). Tento pár byl na sklonku roku z prostorových důvodů deponován do ZOO Praha.

EEP kakadu molucký (*Cacatua moluccensis*) – import mladé samice ze ZOO Chessington (GB) ke stávajícímu samci. Zvířata zatím nespojena.

EEP tamarín pinčí (*Saguinus oedipus*) – import mladé samice ze ZOO Jerusalem (IL), samice je v současné době již březí.

EEP babirusa celebeská (*Babirusa babirusa*) – jednání s koordinátorem o výměně samců

EEP panda červená (*Ailurus fulgens*) – jednání s koordinátorem o přesunu samice ze ZOO Liberec k našemu samci.

EEP anoa nížinný (*Bubalus depressicornis*) – částečně se podařilo vyřešit problémy s umístěním odchovů vzácných anoa nížinných, a to exportem páru do ZOO Gdaňsk (P) a mladého samce do samčí skupiny v ZOO Amsterdam (NL) (obr. 2).

Ke konci roku 2005 chovala ZOO Ústí nad Labem celkem 18 druhů

zařazených do Evropských ple-
menných knih (ESB). Mezi nejvýz-
namnější počiny loňského roku
patřilo doplnění chovných skupin
o nové samce, a to v případě
kočkodana Brazzova (*Cercopithecus
neglectus*) a mandrila rýho-
licího (*Mandrillus sphinx*).

Jako každoročně se pracovníci
ZOO Ústí nad Labem účastnili
výroční mezinárodní EAZA konfe-
rence. V letošním roce se v pořadí
již 22. konference konala v anglic-
kém Bathu a pořadatelem bylo
ZOO Bristol. Konference se za naši
zahradu zúčastnila Ing. Petra Pada-
líková a RNDr. Jaroslav Zima jako
koordinátor EEP zeber Hartman-
nové a člen Equid TAGu. Konfe-
rence poskytla dostatek prostoru
nejen ke společnému jednání
všech účastníků jednotlivých EEP
programů, ale také k osobnímu
setkání se zahraničními kolegy.

Převážnou většinu mezinárodních
transportů, a to nejen EEP a ESB
druhů jsme realizovali svépomocí.
Tento způsob preferujeme nejen
z finančních důvodů, ale i z důvodu
získávání zkušeností a nových kon-
taktů. V průběhu roku se podařilo
schválit další automobil pro pře-
pravu zvířat. V současné době tedy
disponujeme klimatizovaným For-
dem Transit, Fordem Escort a nově
i Peugeotem Partner.

V roce 2005 jsme uskutečnili 12
zahraničních cest, jejichž důvodem
byl import zvířat (viz. tabulka č. 1).
Z nejvýznamnějších jmenujme např.
transport tuleně obecného (*Phoca*

vitulina) ze ZOO Odense (NL). Díky
výborné spolupráci se dánskými
kolegy se nám podařilo již necelé
2 měsíce po úhynu chovné samice
tuleně obecného získat mladou
samičku Mary. Do nově zrekonstru-

ovaného pavilonu šelem se nám
podařilo získat lvy konžské (*Pant-
hera leo bleyenberghi*) (obr. 3) ze
ZOO Halle (D). Přehled meziná-
rodních exportů zvířat ze ZOO
Ústí nad Labem uvádí tabulka č. 2.

Tabulka č. 1: Zahraniční transporty do ZOO Ústí nad Labem v roce 2005

č.	Druh zvířete	Místo odběru	Stupeň ochrany	Způsob přepravy
1.	0,1 Zoborožec vrásčitý	HEIDELBERG (D)	EEP	Silniční
2.	0,1 Kakadu molucký	CHESSINGTON (GB)	EEP	Letecká
3.	0,1 Tuleň obecný 1,0 Krajta královská	ODENSE (DK)		Silniční
4.	1,0 Levhart mandžuský	GREAT YARMOUTH (GB)	EEP	Silniční
5.	1,0 Mandril rýholící	PLAISANCE DU TOUCH (F)	ESB	Silniční
6.	2,1 Mara stepní 1,0 Kočkodan Brazzův	HALLE (D) LIPSKO (D)	ESB	Silniční
7.	0,0,10 Pralesnička barvířská 10,0 Rosnička (<i>Theloderma corticale</i>)	RIGA (LV)		Letecká
8.	0,1 Tamarín pinčí	JERUSALEM (IL)	EEP	Letecká
9.	0,1 Žirafa Rothschildova	VARŠAVA (P)	EEP	Silniční
10.	1,0 Vydra malá	KOLN (D)		Silniční
11.	1,1 Lev konžský	HALLE (D)		Silniční
12.	1,1 Kočkodan Dianin	LIPSKO (D)	EEP	Silniční

Tabulka č. 2: Zahraniční transporty ze ZOO Ústí nad Labem v roce 2005

č.	Druh zvířete	Cílová destinace	Stupeň ochrany	Způsob přepravy
1.	2,6 Makak kápový 1,0 Ara ararauna	JALTA (U)		Silniční
2.	0,1 Krajta královská	ODENSE (D)		Silniční
3.	1,1 Anoa nížinný	GDAŇSK (P)	EEP	Silniční
4.	0,1 Hrošík liberijský	KAUNAS (LT)	EEP	Silniční
5.	1,0 Anoa nížinný	AMSTERDAM (NL)	EEP	Silniční
6.	0,2 Lemur vari 0,1 Lenochod dvoupřstý	DUISBURG (D)	EEP ESB	Silniční
7.	0,1 Žirafa Rothschildova	PLOCK (P)	EEP	Silniční
8.	1,0 Tamarín bělohubý	BOJNICE (SK)	ESB	Silniční
9.	1,1 Tamarín žlutoruký	MONTPELLIER (F)	ESB	Silniční

Stavy zvířat k 31. 12. 2005

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov	Příchod	Úhyn	Odchod	Stav k 31. 12. 2005
Savci (Mammalia)						
Adax Addax nasomaculatus	3.1 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I					3.1
Aguti Azarův Dasyprocta azarae	1.1.2 RDB=VU	0.0.2			0.0.2	1.1.2
Alpaka Vicugna pacos	4.8	3.2		1.0	1.0	5.10
Anoa Bubalus depressicornis	5.3 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I				2.1	3.2
Antilopa jelení Antilope cervicapra	6.3 RDB=VU	1.0		1.1		6.2
Babirusa Babyrousa babyrussa	1.1 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I					1.1
Binturong Arctictis binturong	0.1 ESB				0.1	
Fosa Cryptoprocta ferox	1.1 EEP,ISB,RDB=EN					1.1
Gepard štíhlý Acinonyx jubatus	0.1 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I					0.1
Gibon bělolící Nomascus leucogenys leucogenys	2.2.2 EEP,ISB,CITES=I			0.0.1		2.2.1
Guanako Lama guanicoe	0.2					0.2
Gueréza pláštíková Colobus guereza caudatus	1.4					1.4
Hrošík liberijský Hexaprotodon liberiensis	0.1 EEP,ISB,RDB=VU				0.1	
Hulman jávský Trachypithecus auratus	1.2 RDB=EN					1.2
Hulman posvátný Semnopithecus entellus	1.4 ESB,RDB=LR,CITES=I					1.4
Hulman stříbrný Trachypithecus cristatus	0.3			0.1		0.2
Chvostan bělolící Pithecia pithecia pithecia	0.1 EEP			0.1		
Jelen bělohubý Cervus albirostris	2.3 RDB=VU	0.1				2.4
Kaloň pobřežní Pteropus hypomelanus	5.1	0.0.1				5.1.1
Kapybara Hydrochaeris hydrochaeris	1.0		0.1	1.0		0.1
Karakal Caracal caracal	1.0 ISB,CITES=I					1.0
Klokan obrovský Macropus giganteus	1.1 ESB					1.1
Kočka bažinná Felis chaus	1.0					1.0
Kočka krátkouchá Prionailurus bengalensis euptilura	1.0					1.0
Kočka rybářská Prionailurus viverrinus	1.1 EEP,ISB,RDB=LR				1.1	
Kočka slaništní Oncifelis geoffroyi	1.1 EEP,CITES=I	1.1				2.2

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov	Příchod	Úhyn	Odchod	Stav k 31. 12. 2005
Savci (Mammalia)						
Kočkodan Brazzův Cercopithecus neglectus	0.3 ESB		2.0	0.1	1.0	1.2
Kočkodan diadémový Cercopithecus mitis	1.2	1.0				2.2
Kočkodan Dianin Cercopithecus diana diana	EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I		1.1			1.1
Kočkodan mona Cercopithecus mona	1.0					1.0
Kosman zakrslý Callithrix pygmaea	1.1					1.1
Kotul veverovitý Saimiri sciureus	1.1					1.1
Koza domácí Capra hircus	0.3	3.3			3.4	0.2
Koza domácí - kamerunská Capra hircus	4.8	1.1			4.2	1.7
Kůň domácí - pony Equus caballus	3.6				2.2	1.4
Lachtan tmavý Zalophus californianus	2.0 ESB					2.0
Lama krotká Lama glama	2.4	0.2		0.1	1.1	1.4
Lemur kata Lemur catta	2.2 ESB,RDB=VU,CITES=I					2.2
Lenochod dvouprstý Choloepus didactylus	1.2 ESB,RDB=DD	0.0.1			0.1	1.1.1
Lev konžský Panthera leo bleyenberghi	RDB=VU		1.1			1.1
Levhart mandžuský Panthera pardus orientalis	EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I		1.1			1.1
Levhart perský Panthera pardus saxicolor	1.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I			0.1		1.0
Lvíček zlatý Leontopithecus rosalia	1.1 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I					1.1
Makak kápový Macaca radiata	4.8	1.0			3.6	2.2
Makak lví Macaca silenus	3.0 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					3.0
Mandríl Mandrillus sphinx	1.5 ESB,RDB=VU		1.0	1.0		1.5
Mangusta žíhaná Mungos mungo	1.3					1.3
Manul Otocolobus manul	1.1 EEP,ISB					1.1
Mara stepní Dolichotis patagonum	RDB=LR		2.2			2.2
Medvěd malajský Helarctos malayanus	1.0 ESB,RDB=DD,CITES=I		0.4			1.4
Mravenečník velký Myrmecophaga tridactyla	1.1 EEP,ISB,RDB=VU					1.1
Mýval jižní Procyon cancrivorus	2.1					2.1
Nilgau Boselaphus tragocamelus	2.3 RDB=LR					2.3
Nosorožec tuponosý jižní Ceratotherium simum simum	1.2 EEP,ISB,RDB=LR					1.2

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov	Příchod	Úhyn	Odchod	Stav k 31. 12. 2005
Savci (Mammalia)						
Ocelot velký Leopardus pardalis	1.1 CITES=I					1.1
Orangutan Pongo pygmaeus	1.0 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					1.0
Orangutan bornejský Pongo pygmaeus pygmaeus	2.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					2.1
Osel somálský Equus africanus somalicus	2.2 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I	0.1				2.3
Ovce domácí - kamerunská Ovis aries	3.6	2.0			3.0	2.6
Ovce tlustorohá kalifornská Ovis canadensis californiana	0.1 RDB=LR					0.1
Panda červená Ailurus fulgens fulgens	1.0 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					1.0
Pásovec štětinatý Chaetophractus villosus	1.1					1.1
Pekari páskovaný Pecari tajacu	3.5.13		1.2		3.5.13	1.2
Pes domácí Canis familiaris	1.0					1.0
Rys červený Lynx rufus	1.0					1.0
Serau malý Nemorhaedus crispus	ISB,RDB=LR		0.1			0.1
Serval Leptailurus serval	1.1					1.1
Sika vietnamský Cervus nippon pseudaxis	2.4 EEP,ISB,RDB=CR	0.1				2.5
Sitatunga západoafrická Tragelaphus spekei gratus	2.4 ESB,RDB=LR	0.1		2.1		0.4
Slon bengálský Elephas maximus bengalensis	0.2 EEP,RDB=EN,CITES=I					0.2
Surikata Suricata suricatta	1.2		1.0	0.1		2.1
Tamarín bělohubý Saguinus labiatus	ESB		1.0		1.0	
Tamarín pinčí Saguinus oedipus	2.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I		0.1			2.3
Tamarín žltoruký Saguinus midas midas	4.5 ESB	0.0.1	1.0		3.3	2.2.1
Tapír jihoamerický Tapirus terrestris	1.1 EEP,RDB=LR				0.1	1.0
Tuleň obecný Phoca vitulina	1.1		0.1	0.1		1.1
Tygr sumaterský Panthera tigris sumatrae	EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I		1.0			1.0
Vari černobílý Varecia variegata variegata	1.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I	2.2				3.3
Vari červený Varecia variegata rubra	1.3 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I	0.0.2			0.2	1.1.2
Velbloud dvouhrbý - domácí Camelus bactrianus	1.2					1.2
Veverka Prévostova Callosciurus prevostii	1.0		1.2	1.0		1.2
Voduška červená Kobus leche kafuensis	0.3 ISB,RDB=VU					0.3

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov	Příchod	Úhyn	Odchod	Stav k 31. 12. 2005
Savci (Mammalia)						
Voduška jelenovitá Kobus ellipsiprymnus defassa	1.1 RDB=LR					1.1
Vydra malá Amblonyx cinerea	1.1 ISB,RDB=LR		1.0	1.0		1.1
Zebra Hartmannové Equus zebra hartmannae	1.11 EEP,ISB,RDB=EN			0.1		1.10
Žirafa Rothschildova Giraffa camelopardalis rothschildi	1.3 EEP,RDB=LR		0.1		0.1	1.3
Ptáci (Aves)						
Alexandr čínský Psittacula derbiana	3.2	0.0.3		0.1	1.0.3	2.1
Alexandr malý Psittacula krameri	1.1	0.0.3			0.0.3	1.1
Alexandr velký Psittacula eupatria	1.1	0.0.3			0.0.1	1.1.2
Amazoňan pomoučený Amazona farinosa	2.0		0.1			2.1
Amazoňan žlutolící Amazona autumnalis	1.2					1.2
Ara ararauna Ara ararauna	3.2	0.0.1			1.0	2.2.1
Ara vojenský Ara militaris	1.2 ISB,RDB=VU,CITES=I	1.2			0.1	2.3
Ara zelenokřídlý Ara chloroptera	2.2			1.1		1.1
Arassari černohrdlý Pteroglossus aracari	1.0		0.1			1.1
Berneška havajská Branta sandvicensis	0.1 RDB=VU,CITES=I					0.1
Emu hnědý Dromaius novaehollandiae	2.2		1.1		2.2	1.1
Hoko červený Crax rubra	1.1 RDB=LR	0.1				1.2
Holub chocholatý Ocyphaps lophotes	1.1					1.1
Husice egyptská Alopochen aegyptiacus	1.1					1.1
Kachnička mandarínská Aix galericulata			1.0			1.0
Kakadu bílý Cacatua alba	1.0 RDB=VU					1.0
Kakadu Goffinův Cacatua goffini	1.1 RDB=LR,CITES=I	0.0.2			0.0.2	1.1
Kakadu molucký Cacatua moluccensis	1.0 EEP,RDB=VU,CITES=I		0.1			1.1
Kakadu žlutočečelatý Cacatua galerita	1.0					1.0
Kalous pustovka Asio flammeus			0.0.1			0.0.1
Kalous ušatý Asio otus	0.0.3			0.0.1	0.0.2	
Káně lesní Buteo buteo	1.0		3.0	3.0		1.0
Kasuár přílbový Casuarius casuarius	1.0 ESB,RDB=VU					1.0

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov	Příchod	Úhyn	Odchod	Stav k 31. 12. 2005
Ptáci (Aves)						
Korela chocholatá Nymphicus hollandicus	4.1	0.0.7			0.0.7	4.1
Korunáč vějířový Goura victoria	1.1 ESB,ISB,RDB=VU					1.1
Krkavec velký Corvus corax	1.1.1 CROH=OH	0.0.2		0.0.1		1.1.2
Křepel kalifornský Lophortyx californica	4.3	0.0.3			0.1	4.2.3
Křepelka korunkatá Rollulus rouloul	0.1 RDB=LR		1.0			1.1
Lori zelenoocasý Lorius chlorocercus			1.1			1.1
Majna Rothschildova Leucopsar rothschildi	1.1 EEP,RDB=CR,CITES=I					1.1
Marabu africký Leptoptilos crumeniferus	2.1 ESB			1.0		1.1
Nandu pampový Rhea americana	1.1 RDB=LR			1.0		0.1
Orel stepní Aquila rapax nipalensis	1.2					1.2
Papoušek konžský Poicephalus gulielmi	1.1					1.1
Papoušek královský Alisterus scapularis	1.1	0.0.2				1.1.2
Papoušek vlnkovaný Melopsittacus undulatus	9.9.4				0.3.4	9.6
Páv korunkatý Pavo cristatus	2.4	0.0.5				2.4.5
Plameňák - hybrid Phoenicopterus sp.			0.0.2	0.0.1		0.0.1
Plameňák růžový Phoenicopterus ruber roseus			0.0.7			0.0.7
Poštolka obecná Falco tinnunculus	0.0.1		0.0.14	0.0.2	0.0.10	0.0.3
Pušťík bělavý Strix uralensis liturata	1.1 CROH=KOH	1.0			1.0	1.1
Pušťík obecný Strix aluco	1.1		0.0.1			1.1.1
Raroh velký Falco cherrug	2.2 CROH=KOH		1.0		1.0	2.2
Sova pálená Tyto alba	1.1 CROH=SOH	0.0.4			0.0.4	1.1
Sovice sněžní Nyctea scandiaca	0.1		1.0			1.1
Sup himálajský Gyps himalayensis	1.1					1.1
Sup mrchožravý Neophron percnopterus percnopterus	0.1 ESB					0.1
Turako fialový Musophaga violacea	2.1 ESB					2.1
Tyran bentevi Pitangus sulphuratus	1.1					1.1
Výr velký Bubo bubo	2.1 CROH=OH			1.0		1.1
Výreček malý Otus scops	0.1 CROH=KOH					0.1

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov	Příchod	Úhyn	Odchod	Stav k 31. 12. 2005
Pláci (Aves)						
Zebříčka pestrá Taeniopygia guttata	13.7.10	0,0.5				13.7.15
Zoborožec vrásčitý Aceros corrugatus	2.1 EEP,RDB=LR	0,0.2	0.1		1.1	1.1.2
Žako šedý Psittacus erithacus	1.2	0.1			0.1	1.2
Plazi (Reptilia)						
Agama bradatá Pogona vitticeps	1.4.14	0,0.2		0.2.5	0.0.7	1.2.4
Agama kočínčinská Physignathus cocincinus	1.4.15	0,0.5		0.1	0.0.19	1.3.1
Aligátor americký Alligator mississippiensis	1.1					1.1
Cyklagras obrovský Hydrodynastes gigas	1.0					1.0
Dlouhokrčka australská Chelodina longicollis	1.2					1.2
Hroznýš královský Boa constrictor	0.2				0.1	0.1
Hroznýšovec duhový Epicrates cenchria	1.0				1.0	
Hroznýšovec kubánský Epicrates angulifer	2.2 EEP,RDB=LR					2.2
Kajmánek malý Paleosuchus trigonatus	1.2					1.2
Kajmanka dravá Chelydra serpentina	1.0					1.0
Kajmanka supí Macrochelys temminckii	1.0 RDB=VU					1.0
Korálovka pruhovaná Lampropeltis getulus getulus	1.0					1.0
Korálovka pruhovaná Lampropeltis getulus floridana	1.0					1.0
Korálovka sedlatá Lampropeltis triangulum campbelli			0.0.2			0.0.2
Korálovka sedlatá honduraská Lampropeltis triangulum hondurensis	1.2	0.0.4			0.0.4	1.2
Korálovka sedlatá sinaloaská Lampropeltis triangulum sinaloae	2.2	0.0.1			0.0.1	2.2
Korovec mexický Heloderma horridum	1.0 EEP,ISB,RDB=VU					1.0
Kožnatka čínská Pelodiscus sinensis	1.0 RDB=VU					1.0
Krajta královská Python regius	0.2		1.0		0.1	1.1
Krajta mřížkovaná Python reticulatus	2.1					2.1
Krajta písmenkovaná Python sebae	1.1					1.1
Krajta zelená Chondropython viridis	0.3					0.3
Krokodýl čelnatý Osteolaemus tetraspis			1.0			1.0
Leguán kubánský Cyclura nubila nubila	1.2 ISB,RDB=VU,CITES=I	0.0.2				1.2.2

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov	Příchod	Úhyn	Odchod	Stav k 31. 12. 2005
Plazi (Reptilia)						
Leguán zelený Iguana iguana	1.0.1			0.0.1		1.0
Scink dlouhonohý Eumeces schneideri	1.0		0.0.3			1.0.3
Užovka černá Elaphe obsoleta quadrivittata	0.0.1					0.0.1
Užovka červená Elaphe guttata	2.4.8	0.0.23			1.2.28	1.2.3
Vvaran Gouldův Varanus gouldii horni	1.1					1.1
Želvaamboinská Cuora amboinensis	0.0.4 ESB,RDB=VU					0.0.4
Želva nádherná Trachemys scripta elegans	5.30 RDB=LR		0.0.15	0.0.1	0.22	5.8.14
Želva uhlířská Geochelone carbonaria	6.1.8					6.1.8
Želva zubatá Cyclomys dentata	0.0.6 RDB=LR	0.0.5				0.0.11

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov
Obojživelníci (Amphibia)		
Drápatka vodní Xenopus laevis laevis	1.1.10	
Hrabatka drsná Pyxicephalus adspersus	1.3	
Kasina Kassina sp.	0.0.1	
Kuňka východní Bombina orientalis	2.4	
Létavka křížová Polypedates cruciger	0.0.8	
Listovnice červenooká Agalychnis callidryas	1.1	
Listovnice pestrá Phyllomedusa hypochondrialis	0.0.8	
Parosnička nádherná Kaloula pulchra	0.0.4	
Parosnička rajská Dyscophus antongilii	0.0.5 RDB=VU,CITES=I	
Prálesnička azurová Dendrobates azureus	0.0.8 ESB	ano
Prálesnička barvířská Dendrobates tinctorius	0.0.9	
Prálesnička batiková Dendrobates auratus	0.0.16	ano
Prálesnička brazilská Dendrobates galactonotus	0.0.4	
Prálesnička černožlutá Epipedobates trivittatus	0.0.5	
Prálesnička dvoubarvá Phyllobates bicolor	0.0.1	
Prálesnička harlekýn Dendrobates leucomelas	0.0.9	

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov
Obojživelníci (Amphibia)		
Pralesnička pruhovaná <i>Phyllobates vittatus</i>	0.0.6	ano
Pralesnička strašná <i>Phyllobates terribilis</i>	0.0.5	
Rohačka ozdobná <i>Ceratophrys ornata</i>	0.1	
Ropucha jihoasijská <i>Bufo melanostictus</i>	0.0.5	
Rosnice běloretá <i>Litoria infrafrenata</i>	0.1	
Rosnice siná <i>Pelodyas caerulea</i>	0.0.21	
Rosnička bělopruhá <i>Hyla cinera</i>	0.0.2	
Rosnička včelí <i>Phrynohyas resinifictrix</i>	1.2.12	
Smiliska banánová <i>Smilisca phaeota</i>	0.1	
Uhořík tříprstý <i>Amphiuma tridactylum</i>	0.0.1	
Víčkownice yucatanská <i>Triprion pentasatus</i>	0.0.4	
Žebrovník Waltlův <i>Pleurodeles waltl</i>	0.0.10	
Ryby (Pisces)		
Dáňo pruhované <i>Danio rerio</i>	0.0.6	
Gurama velká <i>Osphronemus goramy</i>	0.0.3	
Jeseter malý <i>Acipenser ruthenus</i>	0.0.3 RDB=VU	
Jeseter sibiřský <i>Acipenser baerii</i>	0.0.3 RDB=VU	
Kapr obecný <i>Cyprinus carpio</i>	0.0.25	
Karas zlatý <i>Carassius auratus</i>	0.0.60	
Keříčkovec červenolemý <i>Clarias gariepinus</i>	0.0.1	
Krunýřovec skvrnitý <i>Ancistrus cirrhosus</i>	0.0.24	
Nožovec <i>Xenomystus sp.</i>	0.0.10	
Ostnovec <i>Ctenopoma kingsleyae</i>	0.0.4	
Pakeříčkovec dvoupásý <i>Heteropneustes fossilis</i>	0.0.4	
Pancéřníček kropenatý <i>Megalechis thoracata</i>	0.0.15	
Pancéřníček zelený <i>Corydoras aeneus</i>	0.0.15	
Pangas siamský <i>Pangasius sutchi</i>	0.0.8	
Parmička purpurová <i>Puntius nigrofasciatus</i>	0.0.10 RDB=LR	

	Stav k 1. 1. 2005	Odchov
Ryby (Pisces)		
Parmička Schwanenfeldova Barbodes schwanenfeldii	0.0.7	
Parmička z Oděsy Puntius sp.	0.0.6	
Parmička žraločí Balantiocheilos melanopterus	0.0.9 RDB=EN	
Peřovec skvrnitý Synodontis eupterus	0.0.14	
Pestřenec tanganický Neolamprologus brichardi	0.0.10	
Piaraktus plodožravý Piaractus brachypomus	0.0.4	
Piraňa Nattererova Pygocentrus nattereri	0.0.8	
Sekavka nádherná Botia macracantha	0.0.2	
Sekavka příčnopruhá Botia hymenophysa	0.0.4	
Skalára amazonská Pterophyllum scalare	0.0.2	
Sumčik stříbřitý Schilbe mystus	0.0.4	
Sumíček indický Mystus vittatus	0.0.4	
Tetra citronová Hyphessobrycon pulchripinnis	0.0.15	
Tetra černá Gymnocorymbus ternetzi	0.0.10	
Tetra krvavá Hyphessobrycon eques	0.0.25	
Tetra křívopruhá Thayeria boehlkei	0.0.1	
Tetra pruhovaná Astyanax fasciatus	0.0.12	
Tilápie Tilapia mariae	0.0.1	
Tlamovec Aulonocara sp.	0.0.10	
Tlamovec Lombardův Metriaclima lombardoi	0.0.10	ano
Tlamovec pestrý Melanochromis auratus	0.0.6	ano
Tlamovec příčnopruhý Pseudotropheus zebra	0.0.16	ano
Trnovec hřebenatý Agamyxis pectinifrons	0.0.6	
Bezobratlí (Vertebrata)		
Sklípkan kadeřavý Brachypelma albopilosa	0.0.1	
Sklípkan plaménkový Brachypelma auratum	0.0.1	
Veleštír obrovský Pandinus imperator	0.0.5	

RDB = Mezinárodní červená kniha ohrožených druhů
(kategorie CR = kriticky ohrožený, EN = ohrožený,
VU = zranitelný, LR = částečně ohrožený)

CITES I = Konvence o mezinárodním obchodu ohroženými druhy zvířat a rostlin, kat. I

EEP = Evropský chovný program

ISB = Mezinárodní plemenná kniha

ESB = Evropská plemenná kniha

CROH = kategorie ochrany podle MŽP ČR

(KOH = kriticky ohrožený, SOH = silně ohrožený,
OH = ohrožený)

Odchovy

	Odchov
Savci (Mammalia)	
Aguti Azarův Dasyprocta azarae	0.0.2
Alpaka Vicugna pacos	3.2
Antilopa jelení Antilope cervicapra	1.0
Jelen bělohubý Cervus albirostris	0.1
Kaloň pobřežní Pteropus hypomelanus	0.0.1
Kočka slaništní Oncifelis geoffroyi	1.1
Kočkodan diadémový Cercopithecus mitis	1.0
Koza domácí Capra hircus	3.3
Koza domácí - kamerunská Capra hircus	1.1
Lama krotká Lama glama	0.2
Lenochod dvouprstý Choloepus didactylus	0.0.1
Makak káповý Macaca radiata	1.0
Osel somálský Equus africanus somalicus	0.1
Ovce domácí - kamerunská Ovis aries	2.0
Sika vietnamský Cervus nippon pseudaxis	0.1
Sitatunga západoafrická Tragelaphus spekei gratus	0.1
Tamarín žltoruký Saguinus midas midas	0.0.1
Vari černobílý Varecia variegata variegata	2.2
Vari červený Varecia variegata rubra	0.0.2
Ptáci (Aves)	
Alexandr čínský Psittacula derbiana	0.0.3
Alexandr malý Psittacula krameri	0.0.3
Alexandr velký Psittacula eupatria	0.0.3
Ara ararauna Ara ararauna	0.0.1
Ara vojenský Ara militaris	1.2
Hoko červený Crax rubra	0.1

	Odchov
Ptáci (Aves)	
Kakadu Goffinův Cacatua goffini	0.0.2
Korela chocholátá Nymphicus hollandicus	0.0.7
Krkavec velký Corvus corax	0.0.2
Křepel kalifornský Lophortyx californica	0.0.3
Papoušek královský Alisterus scapularis	0.0.2
Páv korunkatý Pavo cristatus	0.0.5
Puštík bělavý Strix uralensis liturata	1.0
Sova pálená Tyto alba	0.0.4
Zebříčka pestrá Taeniopygia guttata	0.0.5
Zoborožec vrásčitý Aceros corrugatus	0.0.2
Žako šedý Psittacus erithacus	0.1
Plazi (Reptilia)	
Agama bradatá Pogona vitticeps	0.0.2
Agama kočínčinská Physignathus cocincinus	0.0.5
Korálovka sedlatá honduraská Lampropeltis triangulum hondurensis	0.0.4
Korálovka sedlatá sinaloaská Lampropeltis triangulum sinaloae	0.0.1
Leguán kubánský Cyclura nubila nubila	0.0.2
Užovka červená Elaphe guttata	0.0.23
Želva zubatá Cyclemys dentata	0.0.5
Obojživelníci (Amphibia)	
Pralesnička azurová Dendrobates azureus	0.0.2
Pralesnička batiková Dendrobates auratus	0.0.14
Pralesnička pruhovaná Phyllobates vittatus	0.0.10

**Ekonomické
oddělení**

Činnost ekonomického oddělení

Jana Černá

Hodnocení ekonomické situace	V tisících Kč
Nákup materiálu	2.002,45
Nákup krmení	2.267,27
Spotřeba pohonných hmot	417,93
Spotřeba páry a el. energie	2.925,33
Spotřeba vody + stočné	1.062,44
Opravy dlouhodobého majetku	1.301,82
Mzdové prostředky	11.713,62
Odvody z mezd	4.062,00
Odpisy dlouhodobého majetku	1.108,00
Ostatní náklady	6.585,37
Náklady celkem	33.446,23
Tržby ze vstupného	4.568,58
Ostatní výnosy (dary...)	2.553,68
Zapojení zisku z doplňkové činnosti (prodej, reklama, nájmy...)	716,23
Zapojení fondů	947,81
Příspěvek zřizovatele	21.601,81
Příspěvek MŽP na provoz	3.079,10
Výnosy celkem	33.467,21
Hospodářský výsledek (zisk)	20,98

V roce 2005 zoologická zahrada Ústí nad Labem zaměstnávala 60,80 přepočtených pracovníků. Nejnákladnější položkou z celého rozpočtu jsou mzdové náklady včetně odvodů. Průměrně dosahovaná mzda je 15 842 Kč/pracovníka.

Významnou nákladovou položkou jsou náklady na krmení. Bez zajištění určitě není, že v roce 2005 zvířata v naší ZOO spotřebovala:

Banány	9.302 kg
Jablka	12.981 kg
Citrusy	4.496 kg
Řepa a mrkev	43.100 kg
Drůbeží maso	1.848 kg
Hovězí maso	11.833 kg
Ryby – sledě	7.145 kg
Potkani	4.480 ks
Kuřátka	8.179 ks
Myši – holátka	2.973 ks
Králíci	800 kg
Hmyz	312 litrů
Seno	85.200 kg
Zelené krmení	306.000 kg

Nejvyšší náklady představoval nákup hovězího masa (**obr. 1**), za které ZOO utratila 293 tis. Kč, další položkou byly banány – 246 tis. Kč a například za sledě ZOO utratila 173 tis. Kč.

Vzhledem k tomu, že v roce 2005 byla ZOO vytápěna kombinací

dvou technologií – páry a geotermální energií, náklady za spotřebu páry a elektrické energie se prolínají. V první polovině roku 2005 byla geotermální energií za pomoci tepelných čerpadel s použitím elektrické energie vytápěna

1/3 zahrady, zbývající část zahrady byla vytápěna parou. V druhé polovině roku 2005 došlo k plnému přechodu na vytápění geotermální energií v celé ZOO a parní vytápění bylo odpojeno. Náklady na veškerou elektrickou energii

spotřebovanou v ZOO činily 1.651,78 tis. Kč a náklady za páru činily 1.273,55 tis. Kč.

Spotřeba vody v ZOO je, co se týče objemu, stejná v posledních čtyřech letech. Dochází k nárůstu nákladů za vodné a stočné, a to v důsledku zvyšování cen. Největšími spotřebiteli vody jsou lachtani a tuleni (**obr. 2**).

Prostředky vynaložené za opravu dlouhodobého majetku z provozního rozpočtu ZOO byly:

- oprava výběhu pro vodní ptáky včetně opravy bazénu ve vnitřní ubikaci, oprava výběhu pro serau malé, bazénu tuleňů obecných, oprava střechy na dílně

pronajímané SOU, oprava kiosku a další opravy stavebních objektů, opravy vozového parku.

Významnou položkou jsou i investice a opravy z prostředků zřizovatele. Došlo k opravě cest, byla položena zámková dlažba ve spodní části zahrady, oprava oplocení ZOO, oprava pavilonu šelem, oprava střechy na správní budově ZOO. Největší investiční akcí bylo dokončení rekonstrukce topení v areálu celé ZOO a přechod na vytápění geotermální energií za finanční pomoci SFŽP.

Vlastní výnosy organizace jsou tvořeny z příjmů ze vstupného, pronájmu, reklamy a darů od sponzorů.

V roce 2005 došlo k průlom v poklesu návštěvnosti od roku 2000 (**obr. 3**) a ZOO v roce 2005 dosáhla návštěvnost 134.428 návštěvníků, což je o 10.142 návštěvníků více než v roce 2004. Průměrná cena vstupenky do ZOO v roce 2005, kterou zaplatil návštěvník, je 34 Kč (dospělý, dětský, děti do 3 let, ZTP, pernamentky...), ačkoliv průměrné náklady na jednu vstupenku činily 259,46 Kč. Rozdíl je kryt z dalších příjmů ZOO ÚL (nájem, reklama, dary...) ve výši 41,87 Kč, dále z příspěvků od zřizovatele (160,69 Kč) a Ministerstva životního prostředí (22,90 Kč). MŽP přispívá na krytí části nákladů na chov ohrožených druhů zvířat a zvířat handicapovaných, která jsou umístěna v ZOO UL. Prostředky z MŽP byly použity na částečnou úhradu nákladů na krmení, energie, veterinární péči chovaných zvířat, členství ZOO Ústí nad Labem ve světových svazech a sdruženích zoologických zahrad a na projekty ZOO Ústí nad Labem zpracované a odsouhlasené UCSZ na podporu vzdělání a zachování biodiverzity světové fauny.

V doplňkové činnosti za rok 2005 – příjmy jsou tvořeny příjmy z nájmu bytů a nebytových prostor ve výši 527,85 tis. Kč, příjmy z reklamy 371,08 tis. Kč, tržby z prodeje zboží 652,89 tis. Kč a ostatní příjmy 597,55 tis. Kč (příjmy ze skákacího hradu, z jízd autíčkem, prodeje krmení v dětském koutku ZOO, provize od dodavatelů zboží...).

**Provozně-
technické
oddělení**

Činnost provozně-technického oddělení

Jiří Hanzlík

Toto servisní oddělení zajišťující chod a provoz zahrady z technického hlediska je složeno ze tří samostatných středisek. Na běžném odstraňování závad, poruch a havárií nastupovalo *středisko údržby* členěné dle profesí jednotlivých zaměstnanců – elektrikář, truhlář, tesař, zedník, instalatér, zámečnick. Dopravní obslužnost celé zahrady v roce 2005 zajišťovali tři pracovníci *střediska dopravy*. Samostatným útvarem dle své pracovní náplně je *středisko zahradnické*. V uplynulém roce zůstávalo hlavním cílem oddělení zajištění maximální soběstačnosti při plnění požadovaných úkolů, oprav nutných z hlediska bezpečnosti provozu zoologické zahrady a pokrytí speciálních úkolů, menších investic a poddodávek formou spolupráce s drobnými živnostníky a firmami. Provozně-technické oddělení spolupracovalo velmi úzce s oddělením zoologie na dotváření jednotlivých vnitřních i vnějších expozic, na přípravě některých projektů pro budoucí realizaci (nový pavilon gepardů, nový Asijský dům navazující na již dříve realizovaný pavilon slonů) a na vlastním denním provozním zajištění odstraňování drobných závad, poruch a havárií. I nadále se nám nedařilo preventivním odstraňováním závad předcházet jejich následkům v podobě větších havárií, které pak v konečné fázi vyžadují většinou zvýšené rozpočtové náklady. Na druhé straně je třeba vyzvednout nový přístup našeho zřizovatele, který v loňském roce poprvé po dlouhé době prolomil hráz finančním tokům a dotacím směřujícím do některých, dlouhodobě odkládaných technických stavů. Z hlediska oprav a údržby nám patrně nahrála i vichřice, která se nad areálem naší zahrady přehnala v noci 30. 7. 2005 a dokázala dokončit na některých střeších dílo zkázy tak, že již nebylo jiné řešení než započít kompletní rekonstrukce střech. Jednalo se o pavilon antilop, ustájení velbloudů a kompletní výměnu krytiny přístřešků pro kasuáry a pštrosy. Na mnohých střeších pak

došlo k dílčím škodám, které se podepsaly převážně na klempířských prvcích (okapy, oplechování říms a atik pavilonů, střešní plechové krytiny). Na celkové výši škody, která při vyčíslení pojistné události dosáhla 635 tisíc korun, se také podílely tři vyvrácené vzrostlé stromy a několik polomů v lesních porostech, které zapříčinily ve svých důsledcích škody na dalším majetku jako jsou ploty, ohrady, klece, skleněné výplně a okna, venkovní expozice, vybavení pro návštěvníky, elektrické ohradníky a dokonce došlo ke zboření elektropilírku. Větší část škod se podařilo již do konce uplynulého roku odstranit jednak pracovníky provozně-technického oddělení a jednak zajištěním odborných poddodávek. Pro rok 2006 zbývají některé sklenářské práce a dokončení opravy ustájení velbloudů, kde bude také nově realizována střecha z vlnitých desek GUTTA.

Do celkového rámu činnosti oddělení v uplynulém roce patří i dříve nevidané nasazení dodavatelských subjektů na opravách a rekonstrukcích majetku města ve správě naší zoologické zahrady, za které patří zřizovateli jistě velké poděkování.

Zde bych chtěl jmenovat hlavně celkové dokončení výměny skel všech 13 vnitřních expozic v pavilonu šelem (**obr. 1**) spolu s dotvoře-

ním 11 expozic do konečné podoby – pracovníci oddělení zde realizovali plastbetonové probarvené tenkovrstvé podlahy, vytvořili několik variant umělých skal včetně jejich probarvení a konečného, velmi zdařilého scénického dokreslení jednotlivých expozic (poslední dvě budou dokončeny v příštím roce) včetně úpravy návštěvníckých prostor nově rozšířených o učebnu ve střední části hlavní chodby pavilonu šelem. V souvislosti s těmito úpravami byly vyměněny všechny vstupy do expozic z obslužné chodby s novým osazením bezpečnostních mříží uvnitř těchto vstupních otvorů. Před ukončením prací byla kompletně pročištěna vnitřní kanalizace celého pavilonu šelem, která však vykazuje i nyní velké nedostatky. V rámci prací mimo expozice zvířat byly vyměněny dvojce vstupní dveře, provedeny úpravy povrchů stěn přeštukováním a vymalováním, nově zavěšen pohled z maskovacích sítí včetně finálního dotvoření didaktických a naučných prvků dle návrhu propagačního oddělení s jeho konečným nasvícením. V druhé polovině roku byl nově upraven venkovní velký výběh pro lvy, kteří se již v novém prostředí plně aklimatizovali. Z podnětu zřizovatele byla ještě v závěru roku opravena střecha nad technickým zázemím pavilonu šelem, kdy byla

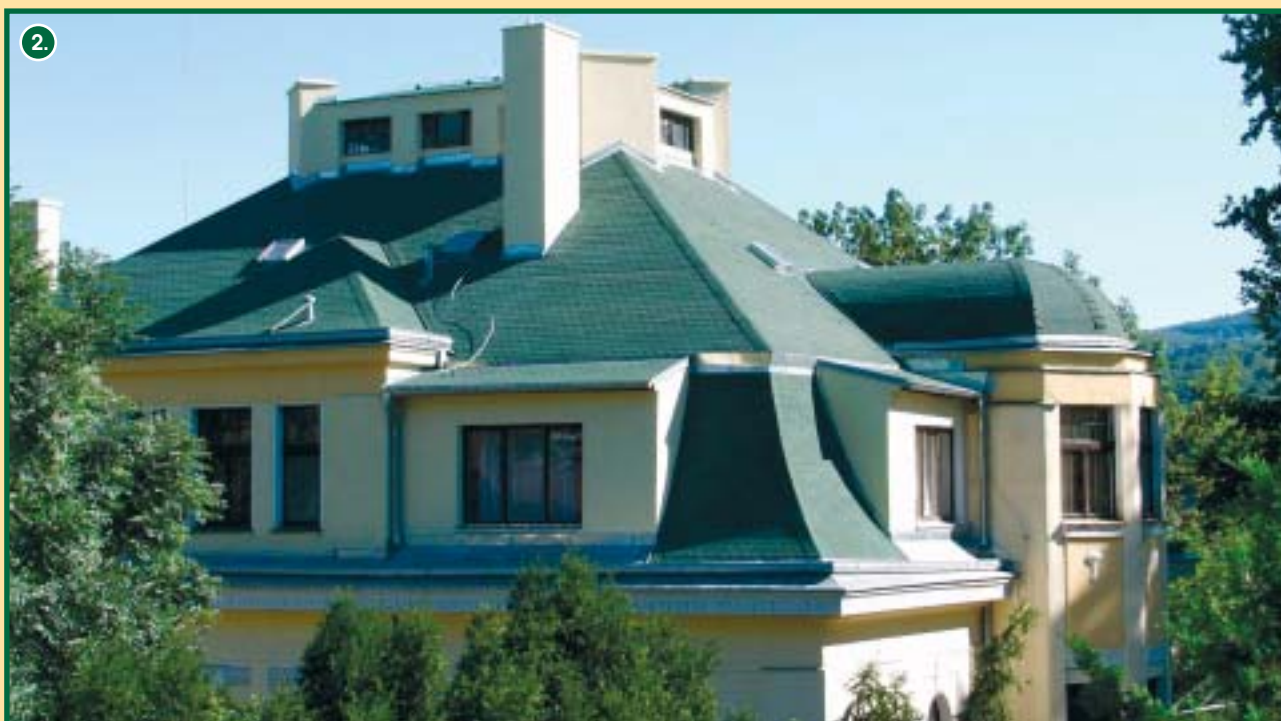

kompletně nahrazena odtržená atika a provedena nová střešní krytina. Zároveň byl vybrán dodavatel pro výrobu a montáž kovových konstrukcí a zasíťování venkovního výběhu pro levharty sněžné, kteří se nastěhují do dvou upravovaných expozic a nového venkovního výběhu na severozápadním průčelí pavilonu šelem.

Dále je nezbytné jmenovat koncepční zahájení rekonstrukce povrchů cest, chodníků a komunikací v areálu zahrady v celkovém objemu přes 1,5 milionu korun, které jsou rozplánovány do dalších etap realizaci v letech následujících. Technické provedení spočívá v cel-

komunikace procházející celou zahradou. Plot byl nově proveden jako kovový, do betonových patek usazený rámový prvek, kopírující velmi svažité přilehlý terén. Pro zvýšení bezpečnosti a odolnosti proti průniku zvířat byly pod celým plotem do betonu vsazeny podhrabové desky. V rámci této akce došlo k zásadní terénní úpravě u pracovní vjezdové vrátnice, kde bylo odtěženo necelých 80 m³ nevhodného svahu z hlediska postupu výstavby nového plotu. I v této akci se již v letošním roce pokračuje a v rámci konečného plánu by mělo dojít ke kompletní výměně celého oplocení zoologické zahrady.

oprava západního štítu pavilonu exotických zvířat včetně demontáže předloženého, terasového, jednoramenného schodiště vykazujícího statické závady z hlediska bezpečného provozu. Byla zednický opravena fasáda, opraveno oplechování a nově zadlážděna vstupní terasa s přístupovou rampou pro návštěvníky. Finálně pak bylo pracovníky našeho oddělení dokončeno velmi zdařilé palisádové zábradlí pohledové části vstupní terasy. V roce 2005 se již nepodařilo přistoupit k obdobné úpravě východního štítu, a tak plánujeme toto dokončení v horizontu jednoho až dvou let.

kové pokládky typových zámkových dlažeb, které nám umožní dílčí opravy při nutných vstupech do těchto komunikací za poměrně nízké finanční náklady. V rámci provedené první etapy těchto prací byla kompletně dokončena vstupní část areálu až po hlavní chodník nad budovu provozně-technického oddělení. Je zde potřeba také připomenout nemalou část komunikací (bylo realizováno necelých 800 m²) zadlážděnou při konečných terénních úpravách hlavní akce minulého roku – změna systému vytápění areálu ZOO Ústí n. L.

Další finančně objemově velkou akcí byla výměna oplocení západní části areálu podle hlavní páteřní

Po dlouhém nárokování opravy byla v uplynulém roce realizována v režii zřizovatele s naší spoluprací celková výměna střešní krytiny nad správní budovou (**obr. 2**), kdy byla stávající plechová, tabulová krytina vyměněna za modifikované střešní hydroizolační asphaltové šindele v původní zelené barvě. Během výměny krytiny došlo na opravy a výměny střešních klempířských prvků, prověření a opravu prkenného záklopu střešní konstrukce a celkovou výměnu dešťových svodů a klempířských prvků na fasádě správní budovy.

V letních měsících se podařila bez velkého omezení přístupu návštěvníků do jednoho našich nejnavštěvovanějších pavilonů zvládnout

V rámci běžné údržby a drobných oprav byly pak ve spolupráci oddělení s jednotlivými dodavateli realizovány následující akce:

- oprava oplocení expozice vodních ptáků, rekonstrukce podlahy (**obr. 3**) a fasády objektu této expozice a nové osazení elektrickým ohradníkem k zamezení průniku lišek
- oprava povrchů vodního příkopu u správní budovy – expozice tuleňů, provedení hloubkové hydroizolace, pokládka přívodního potrubí dodávky vody včetně osazení ÚV lampy, barevné pojednání celé venkovní expozice
- ve spolupráci s chráněnou dílnou AUDIT VT s.r.o. byly realizovány pomocné stavební práce, nátěry

dřevěných i ocelových konstrukcí, pravidelné úklidy areálu za velmi výhodných finančních podmínek se zápočtem náhradního plnění za zákonné zaměstnání zdravotně postižených pracovníků

–ve spolupráci s některými živnostníky byly realizovány další úpravy a modernizace v areálu (zámečnick p. Klepsch, malíř p. Píša) ve těsné spolupráci se zoologickým oddělením, které požadované práce v průběhu roku specifikovalo

–svépomocí s dodavatelskou výpomocí byl vybudován nový výběh pro serau ve spodní části zoologické zahrady

–v rámci přípravy nové expozice motýlů a bezobratlých byla provedena rekonstrukce opláštění dvou skleníků v zahradnickém středisku spočívající ve výměně špatně tepelně izolujícího skla za komůrkový tepelně izolační polykarbonát, v rámci vyregulování topné soustavy pak byly provedeny kroky k dosažení požadovaných tepelných hodnot v těchto budoucích expozicích

–v úplném závěru roku se nám podařilo zrealizovat opravu střešní krytiny nad pronajímanou částí skladového objektu na pozemkové parcele číslo 1200, kde jsme se jako ZOO podíleli 50% na její realizaci

–v září 2005 bylo vydáno stavební povolení pro stavbu expozice gepardů (pavilon včetně přilehlých výběhů), kde se naše oddělení podílelo i na vypracování dokumentace ke stavebnímu povolení, před koncem roku byl vybrán

dodavatel a celá stavba bude dle uzavřené smlouvy o dílo dokončena do května 2006

–začátkem roku byl snesen funkčně, staticky i technicky nevyhovující pavilon gepardů a gazel, v říjnu 2005 pak bylo vydáno stavební povolení na realizaci stavby – Asijský dům, který svým tvarem a pojetím volně naváže na stávající nově vybudovaný pavilon slonů v horní části ZOO

–provozně-technické oddělení zabezpečuje ve spolupráci s vybranou agenturou 24 hodinovou strážní službu, úklid technických a administrativních budov, výdej obědů pro zaměstnance, provoz dvou veřejných WC a provoz káfelerního boxu v areálu ZOO včetně evidence, úklidu a dezinfekce

–oddělení se zásadní měrou podílí

na organizaci, průběhu a následném plnění výběrových řízení na dodávky prací a služeb vyhlášených naší organizací

–v průběhu letních měsíců proběhla zásadní rekonstrukce stávajícího minigolfu pod restaurací „Koliba“ (obr. 4), kdy byly dle pokynů pana Löffelmana zdokonaleny parametry drah a zvýšen jejich počet na požadovaných 18, tak aby se splnily požadavky na pořádání oficiálních turnajů v minigolfu, minigolf byl pak v říjnu slavnostně otevřen

–ve spolupráci s Technickými službami města Ústí nad Labem je pravidelně zajišťován kontejnerovaný odvoz komunálního odpadu i hnojů z celého areálu

–v uplynulém roce se naše oddělení podílelo na zásadním přechodu celé organizace mezi mobilními operátory, když jsme od Eurotelu přešli v závěru roku k T-Mobilu

–až do minulého roku naše provozně-technické oddělení zajišťovalo fyzickou správu bytového fondu (9 bytových jednotek) ve spolupráci s bývalým správcem Obecním domem města Ústí nad Labem, převodem mezi organizacemi nám nyní bytový fond komplexně zajišťují Městské služby Ústí nad Labem

–pracovníci střediska zajišťují veškerá reklamační jednání vyplývající ze závad vzniklých na dodávkách staveb, speciálních technologií (hydraulické písty v pavilonu slonů) a souborů (počítačový systém řízení nového systému topení areálu)

Stručné hodnocení jednotlivých středisek:

Doprava

(3 + 1 externí spolupracovník)
Vedoucí - František Triebl

Středisko zabezpečující plný chod veškeré mechanizace a techniky v majetku naší organizace dokázalo v uplynulém roce opět dostatečně zabezpečit veškeré požadované úkoly i při sníženém počtu pracovníků a navýšeném objemu ujetých kilometrů. Je pravdou, že nám meziročně stoupla spotřeba nafty, ale celkové hospodaření střediska s PHM musím hodnotit velmi kladně s ohledem na ložské provozní vý-

kony vozidel a mechanismů. K zásadním změnám došlo ve složení vozového parku v kategorii osobních aut, kdy nefunkční a technicky nevyhovující OA Škoda Favorit a VAZ 2121 Niva byly z našeho majetku prodejem na ND vyřazeny. Náhradou se nám podařilo získat bezúplatným převodem z jiné organizace města OA Škoda Felicia Combi. Horší stav je pochopitelně v garážích nákladních aut a strojů, kde se zásadně projevuje stáří vozidel a strojů v závislosti na jejich opotřebenosti. Zásadním pro provoz se jeví hlavně UNC 060 a traktorové rypadlo WARINSKI s ohledem na soběstačnost při větších akcích. Je proto nezbytné oba

tyto stroje udržovat v plně funkčním stavu. Tomu při jejich stáří také odpovídají jejich vysoké náklady na opravy a údržbu. V uplynulém roce se také konečně podařilo vyřešit jeden velmi letitý problém kolem technologických vozidel MULTICAR, když vozidlo údržby prošlo celkovou generální opravou se zajištěním technické prohlídky vozidla. Pro letošní rok proto plánujeme podobný krok s vozidlem sklápěčem sloužícím pro svoz odpadků a hnojů. Středisko podávalo svým přístupem k plnění úkolů, zajišťování oprav vozidel a mechanizace v průběhu roku 2005 nadprůměrné výkony a hodnotím jej velice kladně.

	2004				2005			
	Počet vozů	km	PHM	Ø l/100 km	Počet vozů	km	PHM	Ø l/100 km
Nákladní auta *	4	34.613	4971	14,36	4	39.403	5358	13,6
Traktory, malotraktory **	5		3415		5		3914	
Peugeot	1	2.405	182	7,57	1	21.437	1560	7,28
Multikar	2	5.149	1112	21,6	2	4.141	889	21,47
Ostatní nafta ***			1478				1822	
NAFTA celkem			11158				13543	(+2385 l)
Ford Escort	1	17.797	1470	8,26	1	26.188	1741	6,65
Favorit 136 l	1	10.155	1015	9,99	1	4.473	450	10,06
Felicie Combi					1	1.052	85	8,08
VAZ 2121	1	1.371	267	19,47	1	1.678	325	19,37
Ostatní beznín ****			300				367	
Automobily celkem		29.323	2752			33.391	2601	
BENZÍN celkem			3052				2968	(-84 l)

* AVIA 31 ZČ, BOPV, 30 skl., Ford Transit

** 3x ZETOR, 2x HOLDR

*** VNC, WARINSKY, LIAZ, WAP, topení, kompresor, ostatní

**** sekačky, fukary, pily, ostatní

Údržba

(7 pracovníků + 1 technik)
Vedoucí - Václav Kostečka

Středisko se již plně adaptovalo na svůj nízký počet a jednotliví pracovníci již nyní dokáží ve svém zastupování řešit bez problému běžné havárie a práce údržbářského charakteru. Velmi kladně hodnotím vstřícnost vůči zoologickému oddělení, z jehož podnětu je drtivá většina prací a oprav realizována. Středisko se zásadní měrou podílí na opravách vyžadující spolupráci vždy několika profesí a z hlediska postupu oprav se daří většinu prací zvládat v požadovaném termínu a kvalitě. Z hlavních činností lze jmenovat elektroinstalační a vodoinstalační práce, svářečské a zámečnické práce, zednické a obkladačské práce, truhlářská a tesařská činnost, scénické dekorace a výroba umělých skal. Pro činnost střediska mělo zásadní vliv ukončení provozu tří výměňkových stanic a přechod na nový systém zdroje vytápění areálu.

Zahradnictví

(4 pracovníci)
Vedoucí - Hana Roháčková

Hlavní činnost střediska spadá do jarních až podzimních měsíců, kdy je pravidelně doplňována, udržována a kultivována veškerá vegetace celého 26 hektarového areálu zoologické zahrady. Souběžně je pak zajišťováno tímto střediskem zelené krmení od pondělka do soboty. Zde se musíme pochlu-

bit leasingovým nákupem dvou mechanismů pro urychlení, zjednodušení a zefektivnění dodávky zeleného krmení přímo na jednotlivé pavilony expozice se zvířaty. Byl

pořízen traktorem čelně nesený žací stroj Pöttinger NOVACAT 266 Front a za traktorem tažený samo-sběrací vůz Pöttinger PONY 1, který dle naší zkušenosti plně vyhovuje provozu v ZOO. V zimních měsících roku pak přichází na řadu příprava a preventivní údržba techniky na agrotechnické práce. Zároveň zajišťuje středisko sjízdnost všech komunikací, chodníků a tras v areálu pluhováním, posypem a solením v případě námrazy našich velmi prudkých sklonů komunikací. Mezi zimní práce patří též předpěstování sazenic pro jarní výsadbu ve třech teplotně a izolačně upravených sklenících. Pracovníci zahradnického střediska vždy přispívají svou květinovou výzdobou k dotváření kulis společenských a propagačních akcí konaných pro podporu zvýšení návštěvnosti naší zahrady.

Tak jako středisko dopravy i zahradníky za uplynulý rok chválím a doufám, že svým přístupem budou i nadále jedním z nejlepších kolektivů naší zoologické zahrady.

Využití obnovitelných zdrojů energie a ekologizace provozu ZOO Ústí nad Labem

Tato nejzásadnější akce sledovaná již několik let dospěla do svého očekávaného finále, když byl koncem září zpuštěn zkušební provoz všech pěti stanic s 24 tepelnými čerpadly dodanými renomovanou firmou IVT. Pracovníci provoznětechnického oddělení byli postupně seznámeni s provozem těchto stanic a jejich počítačovou obsluhou z „velína“ umístěného dočasně v budově našeho oddělení (obr. 8). Před vlastním spuštěním topení byla zprovozněna trafostanice č. 2, která v tuto chvíli napájí pouze 4 tepelné stanice. Tato trafostanice je vyprojektována s možností rozšíření o jedno trafo a další měření potřebné pro nový Asijský dům a pro potřeby vyrovnání kolísání napětí v proudové soustavě horní části ZOO. Z hlediska zkušeností s provozem celého nově realizovaného systému vytápění areálu ZOO se jeví naplnění projektovaných parametrů jako reálné a v roce 2006 nás čeká kolaudace jak stavební, tak vodohospodářské části (květen – červen 2006) a závěrečné vyhodnocení celé akce (listopad – prosinec 2006) na Statním

fondu životního prostředí ČR a obhájení dotace poskytnuté ve výši necelých 8 milionů Kč. Největším zásahem do stávajících topných systémů bylo zvýšení teplosměnných ploch (zdvojnásobení počtu radiátorů) s ohledem na nižší tepelný potenciál zdroje (55–40°C), které si vyžádalo celkem nákladné úpravy v jednotlivých pavilonech, expozicích a dvou RD napojených na nový tepelný zdroj.

Již první výsledky z konce roku dokazují, že energetická náročnost

celého nového systému zatím obstála a dá se předpokládat, že budou trvale dosahovány projektované parametry a z nich vycházející úspory při vytápění celého areálu ZOO Ústí nad Labem. Závěrem lze konstatovat, že tento dlouhý boj o realizaci takto časově náročného a finančně nákladného akce nebyl marný a výsledky nás zatím ubezpečují o správnosti volby.

A stylized illustration of a camel in shades of orange and yellow, facing left. It has two humps and is standing on a light-colored ground.

**Vzdělávací
a propagační
oddělení**

Činnost vzdělávacího a propagačního oddělení

Ing. Věra Vrabcová

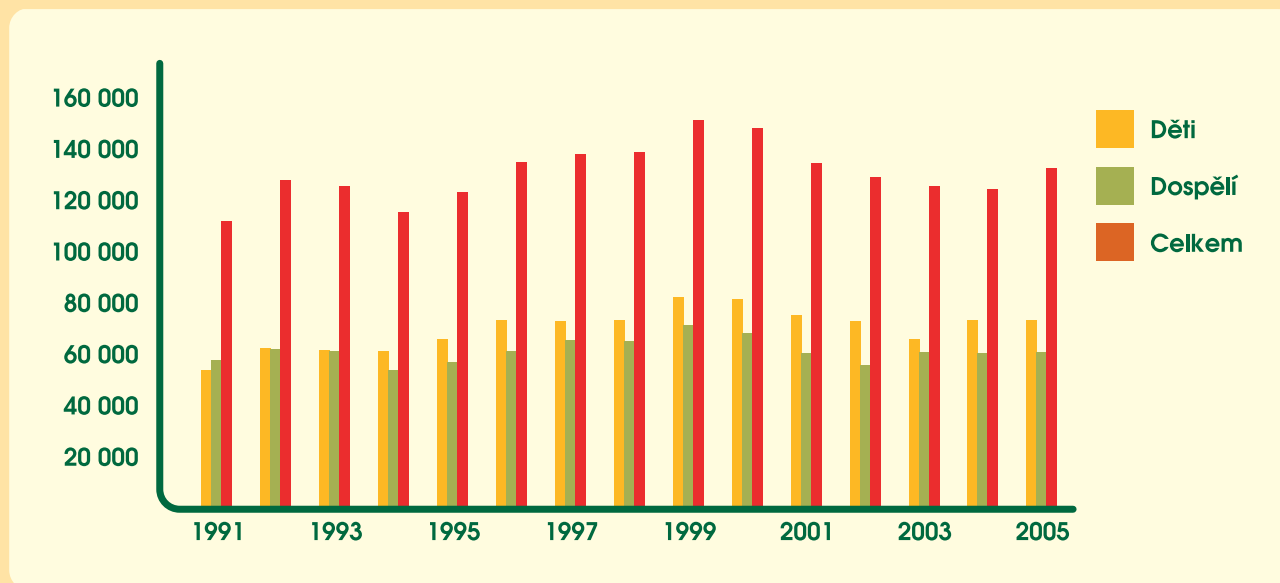
Návštěvnost

V roce 2005 navštívilo ústeckou zoologickou zahradu celkem 134 428 návštěvníků, z toho bylo 60 153 dospělých a 74 275 dětí. V porovnání s loňským rokem je to o **10 838 osob více** než za předchozí rok, přičemž po 1. pololetí byla návštěvnost o 4 371 osob menší než za stejné období roku 2004. K prudkému nárůstu návštěvnosti došlo zejména od zří 2005, kdy byly dokončena většina rozsáhlých stavebních prací v areálu ZOO. Zároveň došlo k výraznému navýšení speciálních akcí pro návštěvníky, marketingových aktivit a také k důraznější propagaci ZOO. Velký podíl má také znovuoobnovení chovu lvů, kteří se stali velkým lákadlem pro návštěvníky.

Návštěvnost ústecké ZOO za posledních 15 let (od roku 1991):

Rok	Děti	Dospělí	Celkem
1991	54 183	58 410	112 593
1992	63 777	63 691	127 468
1993	62 688	63 297	125 986
1994	61 645	53 938	115 592
1995	65 824	57 668	123 492
1996	74 511	62 220	136 731
1997	73 959	64 451	138 410
1998	74 555	64 258	138 813
1999	81 911	70 794	152 705
2000	81 532	67 456	148 988
2001	74 995	60 615	135 610
2002	72 938	56 365	129 303
2003	65 484	60 725	126 209
2004	64 233	60 053	124 286
2005	74 275	60 153	134 428

Graf návštěvnosti ústecké ZOO od roku 1991:

Spolupráce s médii

Trpělivou prací mnoha let se spolupráce s médii ustálila na dobré úrovni a tato spolupráce pokračovala i v roce 2005. Jednotlivé redakce byly o všech novinkách i akcích, které se v ZOO konají, informovány prostřednictvím elektronické pošty, ve významnějších případech tištěnou pozvánkou. Jedná se o spolupráci zejména v oblasti regionu, ale i v celostátním měřítku.

Televize – především večerní zpravodajství TV Nova, ČT 1, ČT 24 a TV Prima, v rámci regionu TV Lyra, TV Terra, Roudnická TV, For Cable, TV Karneval (**obr. 1**). V únoru 2005 proběhlo v areálu ZOO natáčení jednoho z dílů pravidelného pořadu České televize s názvem Chcete mě? Pokračovala smluvní spolupráce s TV Lyra, kdy několikrát v roce se pracovníci ZOO Ústí nad Labem staly hosty pravidelného diskusního

pořadu TV Lyra „Zeptejte se“. Součástí bylo i dokončení dlouhodobého projektu, který zahrnoval vedle zvýšeného počtu reportáží také zhotovení dokumentární a propagační DVD a videokazety o ZOO. K tomu došlo na začátku druhého pololetí, kdy byl film Radosti a starosti ANEB Jeden rok v ústecké ZOO, představen veřejnosti.

Rozhlas – zpravodajství o novinách v různých rádiích, např. Český

rozhlas Sever, Rádio Labe, North Music, Český rozhlas – Leonardo, Frekvence 1, Blaník. Hlavním mediálním partnerem, který pravidelně zveřejňuje spotové upoutávky na veškeré kulturní programy v ZOO, je Rádio Labe, na některé vybrané pořady je mediálním partnerem Český rozhlas Sever, rozsáhlejší spolupráce byla navázána s Frekvencí 1.

Tisk – pro obyvatele ústeckého regionu je to zejména prostřednictvím Ústeckého deníku, případně dalších lokálních mutací Deníků Bohemia a regionálních stránek MF Dnes, Práva a Blesku, do dalších je to prostřednictvím ČTK (Lidové noviny, Metro, Šíp). Dále využíváme některé časopisy, pravidelné informace o akcích a novinkách se objevují v Nových ústeckých přehledech, v Městských novinách, které vydává Magistrát města Ústí nad Labem, v Neštémických novinách vydávaných radnicí Městského obvodu Neštémice, v Teplických a ústeckých inzerátech, Ústeckém týdeníku, Radnici města Krupky, v časopisu Lev. Pozornost ústecké zoologické zahradě věnuje také časopis Koktejl, dva články uveřejnily Květy. Rovněž byla navázána spolupráce s německým regionálním deníkem Sächsische Zeitung, který uveřejnil reportáže o naší zoologické zahradě. Hlavním mediálním partnerem, který pravidelně zveřejňuje plošné upoutávky na veškeré kulturní programy v ZOO, jsou Deníky Bohemia. Nově byla navázána spolupráce s informačním čtvrtletníkem Olympia.

Internet – Kromě dvou vlastních webových stránek (www.zoousti.cz a www.choboti.cz) se informace o zoologické zahradě pravidelně objevují na různých informačních stránkách a serverech (Magistrát města Ústí n. L., Czech tourism, YMCA apod.).

Tiskové konference

Kromě výše uvedeného komunikačního styku s médii byly uskutečněny tiskové konference v areálu ZOO:

19. dubna – tisková konference spojená s předváděcí jízdou nového elektromobilu, který v letní sezóně

sloužil veřejnosti pro zdolávání náročného kopcovitého terénu v areálu ZOO. Kromě zástupců médií se tiskové konference zúčastnil také náměstek primátora města Ústí nad Labem Mgr. Tomáš Jelínek.

11. července – tisková konference spojená se slavnostním představením a křtem filmu, který vznikl ve spolupráci s TV Lyra v průběhu roku 2004. Film zachycuje významné i běžné události v životě ZOO, které se zde staly během jednoho roku. Kromě zástupců médií se tiskové konference zúčastnili tvůrci filmu, primátor Města Ústí nad Labem Mgr. Petr Gandalovič a starosta města Děčín Ing. Vladimír Medek (obr. 2).

15. července – slavnostní představení a křest nového turistického průvodce Českým středohořím, který vydalo nakladatelství Soukup a David. Jeho zástupci pak pokřtili a adoptovali tři mláďata lamy alpaky. Křest byl spojen s tiskovou konferencí za hojně účasti médií. Akce se dále zúčastnilo mnoho čestných hostů v čele s náměstkem primátora města Ústí nad Labem Mgr. Tomášem Jelínkem a zástupcem hejtmána Ústeckého kraje Radkem Vonkou.

30. listopadu – tisková konference spojená se zahájením „Sloních dnů v ZOO“. Akce souvisela s dvacátým výročím příchodu slonice Kaly do ZOO Ústí n. L., tento příchod fakticky znamenal zahájení chovu slonů v Ústí nad Labem (obr. 3). Akce se vedle novinářů zúčastnili

někteří pamětníci příchodu Kaly a další čestní hosté v čele s radním Města Ústí nad Labem Janem Řeřichou a ředitelem ZOO Děčín a viceprezidentem Unie českých a slovenských zoologických zahrad Ing. Lubošem Moudrým.

14. prosince – tisková konference u příležitosti zahájení celoevropské kampaně za záchranu nosorožců. Konference byla uspořádána jako společná pro ZOO UL, ZOO Děčín a Podkrušnohorský zoopark Chomutov. Zároveň proběhla oslava 25. výročí chovu nosorožců v ústecké zoologické zahradě. Akce se zúčastnili ředitelé všech tří ZOO, kteří prezentovali aktivity spojené s kampaní.

Kulturní pořady a další speciální akce pro návštěvníky

Pořadů a akcí pro děti i dospělé se uskutečnilo celkem čtrnáct, nepočítaje v to zcela výjimečný měsíc září, o kterém se zmiňujeme samostatně. Jednalo se především o vlastní pořady zaměřené zejména na dětské návštěvníky, ve dvou případech o podobné akce spolupřátané v areálu ZOO s jinými subjekty, v jednom případě o výstavu přírodnin pořádanou v areálu ZOO. Propagace na vlastní akce probíhala prostřednictvím výlepu plakátků v městské hromadné dopravě, ve vybraných objektech i vlastní roznáškou, upoutávky se

rozesílají do škol a předškolních zařízení prostřednictvím elektronické pošty. Na všechny vlastní akce využíváme úzké spolupráce s hlavními mediálními partnery, pravidelně se informace o pořádaných akcích objevují v již jmenovaných regionálních tiskových médiích, na vlastních webových stránkách a také na různých informačních serverech. Pro propagaci vybraných akcí se rovněž využívá síť informačních plakátů Fanatic a benefiční Večer pro ústecké lvy využil také výlepvých ploch firmy Rengl.

Přehled pořadů:

4.-6. února – Za vysvědčení do ZOO
– Pro děti se samými jedničkami

byl připraven vstup zdarma, mimořádně se konalo cvičení lachtana Moritze, mimořádně byla otevřena horní pokladna. Celková účast 312 dětí.

26. února – 6. března - Jarní prázdniny v ZOO – celotýdenní kvíz pro děti v areálu ZOO se zoologickou tematikou, probíhal formou křížovky, kterou každý zájemce obdržel společně se vstupenkou na pokladnách. Pro 10 výherců byly připraveny hodnotné ceny od partnera soutěže, fotbalistů FK Teplice. Výherci byli vylosováni v pořadu Lokálka Českého rozhlasu Sever. Celkem se zúčastnilo 196 dětí.

24.-28. března – Velikonoce v ZOO – tradiční velikonoční kvíz „O vejce ptáka nandu“ s velikonočně – zoologickou tematikou. Účast 251 osob.

23. dubna – Den Země v ZOO – uskutečnil se pořad na Kolibě, kde vystoupil kutnohorský písničkář Pepa Nos a Divadlo V pytli z Hrobu, které předvedlo ekologickou pohádku Archa Noemova. Po celý den probíhala v areálu ZOO přehlídka institucí, které se zabývají environmentální výchovou, vzděláváním a osvětou, rovněž probíhaly soutěže pro děti o ceny (**obr. 4**). Byli vyhlášeni vítězové fotografické soutěže pro žáky základních škol a středních škol "Fauly na přírodu", kteří za odměnu zasadili v ZOO nové stromky a obdrželi hodnotné ceny od partnera soutěže FotoPorst. Celková účast – 1 571 osob.

1. května – Skvělý den v ZOO s Frekvencí 1 – zábavný program na terase restaurace Koliba, který moderovala Lucie Výborná. Hlavní

hvězdou programu byl populární zpěvák Petr Muk. Programu se zúčastnily také mažoretky, byly předvedeny ukázky se živými zvířaty, program doplňovalo velké množství soutěží pro děti o hodnotné ceny. Účast – 2 895 osob.

22. května – Slavnostní otevření pavilonu šelem – po rozsáhlé rekonstrukci byl slavnostně znovuotevřen pavilon šelem. Čestným hostem byla moderátorka a zpěvačka Ester Kočíčková, která společně s ředitelem ZOO Mgr. Tomášem Krausem přestříhla symbolickou pásku. Pro účastníky byla připravena předváděcí akce medový strom pro malajské medvědy s odborným komentářem a bylo zahájeno promítání naučných filmů o šelmách v nově zbudovaném promítacím sálku uvnitř pavilonu šelem. Pro zvané čestné hosty a zástupce médií byl připraven malý raut. Celková účast – 769 lidí.

28. května – Dětský den s Rádiem Labe – zábavný program na terase Restaurace Koliba komentovali moderátoři Rádia Labe. Během programu vystoupila zpěvačka Zora Jandová, která představila skladby z nového alba „Písničky ze ZOO“. Dále vystoupil kouzelník,

mažoretky, tanečníci z Dětského domova Severní terasa. Součástí programu byla dětská diskotéka, předváděcí akce se zvířaty a soutěže o ceny. Účast – 852 návštěvníků.

20.–26. června – Výstava kaktusů – výstava pořádaná Českým svazem kaktusářů, která má dlouholetou tradici, se konala ve spodní části ZOO. Vystavené exponáty si mohli zájemci rovněž zakoupit.

30. června – Se samými jedničkami do ZOO – Volný vstup do areálu zoologické zahrady pro všechny, kdo měl na vysvědčení samé jedničky. Probíhalo cvičení lachtana Moritze, krmení tuleňů, cvičení a procházka slonů po areálu ZOO a ukázky dravců. Celkem se akce zúčastnilo 165 dětí.

1. října – Den zvířat a jejich adoptivních rodičů – Již tradiční program koncipovaný částečně jako poděkování adoptivním rodičům a dalším sponzorům. Součástí akce byla společná prohlídka ZOO se zaměřením na nové nebo zrekonstruované objekty, slavnostní křtiny mláděte kočkodana diadémového – čestný kmostr Iveta Bartošová (**obr. 5**), adopce pandy červené – sponzoři BK Ústí nad Labem a kulturní program na terase Restaurace Koliba,

kde proběhl koncert skupiny Yellow sisters, vystoupení skupiny historického šermu Hartigo a autogramiáda prvoligových basketbalistů, kteří připravili pro děti soutěže o ceny. Účast 901 lidí.

26.–30. října – Stezkami ZOO – čas podzimních prázdnin opět vyplnil vědomostní kvíz pro návštěvníky. Hlavní cenou bylo zapůjčení nového vozu Hyundai na vybraný víkend. Celková účast 4 126 osob.

28. listopadu – Večer pro ústecké Ivy – Benefiční večer, jehož výtěžek byl věnován na chov zvířat v ústecké ZOO, proběhl v Severočeském divadle opery a baletu. Program moderovali Petr Rychlý a Štěpán Sokol, v průběhu večera vystoupili Maxim Turbulenc, Petra Janů, Lešek Semelka, Kořata, Contrast a děti z Dětského domova Severní terasa. Součástí byla rovněž módní přehlídka, velkoplošná projekce a soutěže, prezentace a autogramiáda sportovních partnerů ZOO, kterými jsou prvoligoví fotbalisté FK Teplice, hokejisté HC Slovan Ústečtí Ivi a basketbalisté BK Ústí nad Labem. Vyvrcholením večera byla benefiční dražba předmětů věnovaných ZOO a sportovními partnery. Výtěžek dražby činil 44 555 Kč.

30. listopadu–4. prosince – Sloní dny v ZOO – Výstava historických fotografií a projekce historických dokumentů ze života ústeckých slonů ve spojitosti s dvacátým výročím příchodu slonice Kaly do ZOO UL probíhala na pavilonu slonů. Pro každého návštěvníka byl dále připraven „Sloní kvíz“, jehož hlavní cenou bylo svezení na slonici a akce „Dárek pro Kalu“, kdy návštěvníci, kteří přinesli vhodný dárek (krmení) pro slony dostali malý dárek přímo od Kaly. Pro školní kolektivy byl připraven speciální výukový program o slonech, který se stal trvalou součástí nabídky výukových programů. Účast: 307 osob.

27. prosince – Vánoční zpívání – Každoročně pořádaný program doznal v roce 2005 změny termínu. Protože dlouhodobě se druhá prosincová sobota neosvědčila, byl program uspořádán až během vánočních prázdnin. To se ukázalo jako prozíravý krok, pořad měl značně vyšší návštěvnost. V rámci programu vystoupily na pavilonu šelem děti z Dětského domova Severní terasa s pásmem tradičních i moderních koled a Divadlo V pytli s pohádkou Vánoce v říši zvířat, která byla věnována mezinárodní kampani na záchranu nosorožců (obr. 6). V dopoledním bloku předváděcích akcí byla vedle tradičního krmení tuleňů a cvičení lachtana Moritze uspořádána také „Vánoční nadílka orangutanům“. Jednalo se o zopakování akce, která proběhla ve stejném čase také na Štědrý den. Doplnkovou akcí bylo mimořádné večerní

cvičení lachtana Moritze za umělého osvětlení, které probíhalo 25.–30. 12. jako dárek věrným návštěvníkům zdarma bez placení vstupného. Účast: 201 návštěvníků.

Dárkové září v ZOO:

Zcela vyjímáním se stal měsíc září, kdy byl v souvislosti s ukončením hlavních stavebních prací v areálu ZOO a příchodem lvů do Ústí nad Labem uspořádán komplex speciálních akcí pod názvem „Dárkové září“, který zásadním způsobem pozitivně ovlivnil vývoj návštěvnosti za celý rok 2005.

1.–4. září – Děti, poďte do ZOO – dárek k začátku nového školního roku, kdy všechny děti v doprovodu dospělé osoby měly vstup zdarma. Celková účast: 2 496 lidí.

10. září – Podejme si ruku – programový den pro handicapované spoluobčany, který se stal součástí Týdnů duševního zdraví. Nad akcí převzali záštitu primátor Města Ústí nad Labem Mgr. Petr Gandalovič a hejtmán Ústeckého kraje Jiří Šulc. V rámci akce proběhla přehlídka institucí zabývajících se prací s handicapovanými spoluobčany, prodej výrobků chráněných dílen, slavnostní křtiny antilop nilgau pestrých za účasti českého reprezentanta ve sledge hokeji Tomáše Kvocha a zástupkyně nadace pro pomoc postiženým dětem Emil. Na závěr proběhl kulturní program v areálu restaurace Koliba komentovaný moderátory Rádia Labe. Během programu vystoupila skupina Zelenáči, klaun s talíři, proběhla ukáзка výcviku slepeckých psů (obr. 7), pohádka a soutěže pro děti o ceny. Všichni postižení měli na akci vstup zdarma. Celková účast: 1 440 osob.

17.–18. září – Zoologická rodina – rodinný kvíz o zvířatech v ZOO. Hlavní cenou pro vítěze bylo zapůjčení rodinného vozu na vybraný víkend, tři další vylosované rodiny se zúčastnily netradiční prohlídky ZOO pod názvem „Do ZOO zadními vrátky“. Celková účast: 1 465 návštěvníků.

V sobotu 17. září byl také slavnostně otevřen rekonstruovaný areál minigolfového hřiště pod restaurací Koliba. Zkušební provoz byl sice zahájen již v polovině srpna, ale v tento den proběhlo za účasti představitelů města, zástupců Minigolfového klubu a médií slavnostní otevření.

24. září – Ahoj, lvi! – slavnostní přivítání nejvíce očekávaného přírůstu letošního roku - lvů konžských v ústecké ZOO za účasti primátora Města Ústí nad Labem Mgr. Petra Gandaloviče a zástupců HC Slovan Ústečtí lvi. Ke slavnostní atmosféře přispěli herci Divadla V pytli z Hrobu se svým netradičním představením ve lvím výběhu a děti z Dětského domova Severní terasa, kteří zazpívali novou hymnu ústeckých lvů. Všichni, kdo přišli ve lví masce nebo v dresu HC Slovan Ústečtí lvi měli vstup zdarma. Účast: 2 082 lidí.

28. září – Václavský den – Všichni Václavové a Václavy měly jako dárek k svátku vstup zdarma, akce byla doplněna soutěžemi pro děti o drobné ceny. Účast: 968 návštěvníků.

Od poloviny září dále v rámci tohoto balíčku akcí probíhala velká posluchačská soutěž na Rádiu Labe pod názvem „Po stopách lvů“ připravená společně s HC Slovan Ústečtí lvi. Společně s tímto subjektem byla připravena i další marketingová akce, kdy k zakoupené vstupence do ZOO obdrželi návštěvníci zdarma vstupenku na vybrané utkání 1. hokejové ligy a naopak při zakoupení vstupenky na zápas HC Slovan Ústečtí lvi obdrželi návštěvníci utkání zdarma vstupenku do ZOO.

EVVO v ZOO

Environmentální výchova má v ZOO již ustálenou pozici. Hlavní činnosti v oblasti EVVO je provádě-

ní vzdělávacích programů s využitím areálu ZOO a komentovaných prohlídek s průvodcem, vše zaměřené na problematiku ochrany vzácných druhů zvířat (**obr. 8**). Těchto akcí se v roce 2005 konalo celkem 111 s celkovou účastí 3 672 osob, především dětí. Oproti roku 2004 se tak uskutečnilo těchto akcí o 58 více než v roce 2004 a narůst účastníků představoval 1 143 dětí. V roce 2005 se ZOO Ústí nad Labem zařadilo mezi významná centra EVVO v rámci Ústeckého kraje. V současné době je v nabídce vzdělávacího a propagačního oddělení 15 různých výukových programů, přičemž nabídka se průběžně rozšiřuje – v průběhu roku 2005 vznikly tři nové výukové programy. V říjnu se uskutečnil společný projekt s Městem Krupka, kdy v rámci finanční dotace Ústeckého kraje byla ZOO střediskem EVVO pro Město Krupka, které využilo 990 žáků všech stupňů škol z Krupky.

Ve 4. čtvrtletí byl realizován projekt v rámci Programu rozvoje EVVO v Ústeckém kraji, jehož výstupem bylo zhotovení interaktivních CD-ROMů a letáků s nabídkou všech forem aktivit EVVO v ústecké ZOO. V rámci tohoto projektu byl v polovině prosince uspořádán na půdě ZOO odborný seminář a workshop s názvem „EVVO nejen v ZOO“. Semináře se zúčastnili zástupci škol všech stupňů, orgánů státní zprávy, nevládních neziskových organizací a dalších subjektů zabývajících se EVVO. V rámci programu vystoupili se svými příspěvky

a prezentacemi zástupci Ministerstva životního prostředí ČR, předseda Poradní sboru EVVO Ústeckého kraje, zástupce Městského úřadu Krupka, zástupce Masarykovy ZŠ Krupka a zástupce Speciální školy Ústí nad Labem. Kromě přehledu aktivit ústecké ZOO byla součástí semináře i společná prohlídka ZOO se zaměřením na edukativní prvky s praktickými ukázkami výukových programů.

Pracovníci vzdělávacího a propagačního oddělení rovněž navštěvují další subjekty s přednáškami a další prezentací zaměřenou především na problematiku ochrany vzácných druhů zvířat. Začátkem února vyjeli do Speciální školy Ústí n. L. Severní terasa s programem pro handicapované děti, v březnu se zúčastnili programu pro děti hospitalizované na onkologickém oddělení Masarykovy nemocnice Ústí nad Labem – Bukov. V dubnu se zúčastnili programu ke Mezinárodnímu dni Země pořádaného Domem dětí a mládeže Ústí nad Labem, dále se zúčastnili projektového dne pořádaného Základní školou v Buzulucké ulici v Teplicích s programem zaměřeným na problematiku smlouvy CITES. V květnu navštívili pracovníci vzdělávacího a propagačního oddělení všechny základní a mateřské školy v Rumburku s krátkým programem, součástí bylo předání výtěžku finanční sbírky rumburských dětí „Koruna pro ZOO“. Prezentace ZOO proběhla na začátku června v areálu OC Olympia v Teplicích v rámci zde pořádaného Mezinárodního dne dětí a v polovině června proběhla přednáška s ukázkou živých zvířat v Základní škole Petrovice. V srpnu navštívili dětský tábor v Kralovicích, kde prezentovali více jak stovce účastníků význam moderních ZOO při záchraně ohrožených druhů zvířat a pro děti připravili soutěže o ceny (**obr. 9**). Jeden den v zoologické zahradě také absolvovali účastníci příměstského letního tábora. V září uspořádali pracovníci propagačního a vzdělávacího oddělení přednášku pro obyvatele Domova důchodců ve Velkém Březně. Významnou aktivitou byla v tomto směru také výše zmíněná fotografická soutěž „Fauly na přírodu“.

Pracovníci vzdělávacího a propagačního oddělení se v oblasti EVVO dále sebevzdělávají. V lednu

roku 2005 se zúčastnili semináře na téma EVVO pořádaného střediskem EVV při KRNP na Rýchorech, dále se zúčastnili semináře pořádaného Ministerstvem životního prostředí v rámci operačního programu rozvoje lidských zdrojů. V dubnu přijali pozvání na seminář „Zvířata lidem“ pořádaného ZOO Děčín. V listopadu se zúčastnili odborného semináře KAPRADÍ pořádaného ekologickým centrem SEVER Litoměřice, kde vedli jednu z odborných dílen.

Pracovník vzdělávacího a propagačního oddělení byl zvolen místopředsedou Poradního sboru EVVO Ústeckého kraje a nominován do nově vznikající Krajské rady EVVO. Jedno ze zasedání Poradního sboru EVV ÚK se v červnu uskutečnilo přímo v areálu ZOO Ústí nad Labem. V květnu 2005 byl pracovník vzdělávacího a propagačního oddělení členem hodnotící komise projektů v rámci grantového programu vyhlášeného Ústeckým krajem a provincií Jižní Holandsko.

Vzdělávací a propagační oddělení připravilo projekt v oblasti EVVO v rámci grantového programu vyhlášeného Ústeckým krajem, dále ve spolupráci s Městským úřadem Krupka připravilo projekt v rámci stejného dotačního titulu, přičemž oba uspěli – viz výše uvedeno.

V červnu v rámci semináře pořádaného časopisem Koktejl navštívila ústeckou zoologickou zahradu skupina budoucích žurnalistů. Zde se seznámili s tematikou provozu

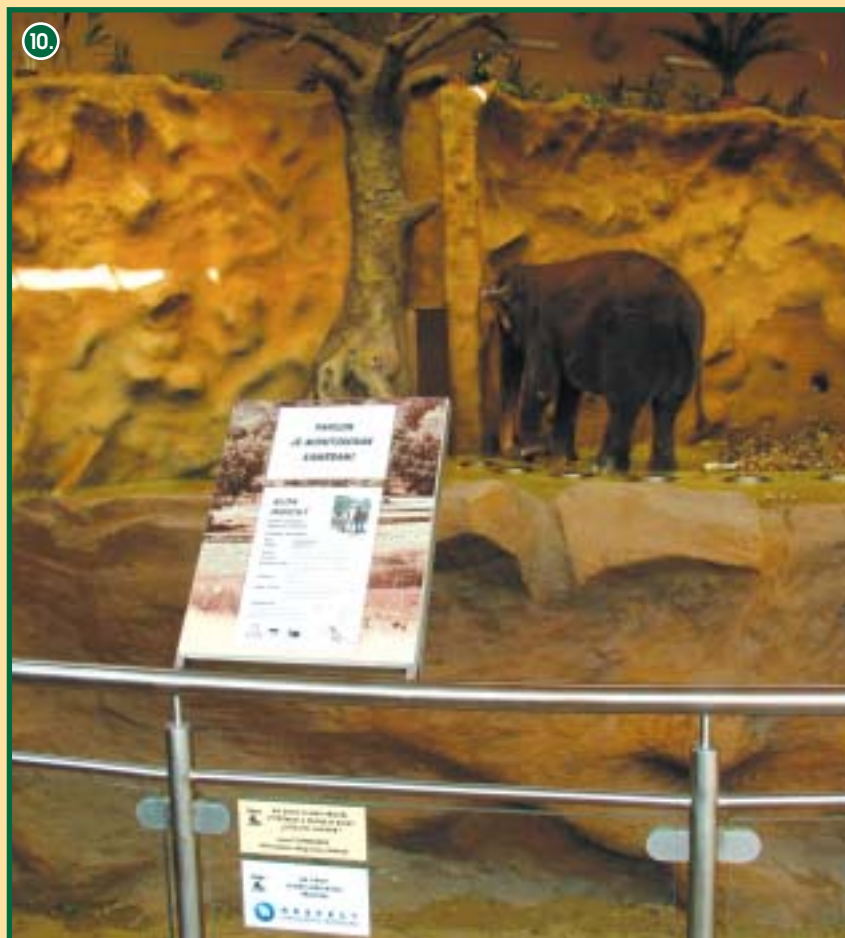
příspěvkových organizací, přínosu zoologických zahrad k záchraně ohrožených druhů zvířat, řízeného chovu a dalšími. Hlavní část byla zaměřena na rekonstrukci pavilonu šelem a prvky EVVO, které zde byly nově instalovány. Celý výklad byl velmi kladně hodnocen organizátory semináře, pro něž je návštěva

zoologické zahrady již nedomyšlitelnou součástí jejich akce.

Adopce, sponzoring, reklama

Stále pokračuje finanční pomoc prostřednictvím tzv. adopce zvířat, popř. dalších forem sponzorství či darů jak finančních, tak věcných (obr. 10). V roce 2005 bylo vybráno celkem 645 954 Kč, z toho za adopce 411 657 Kč. Kromě toho zajišťuje vzdělávací a propagační oddělení také nábor reklamních partnerů, kteří placeně umísťují svoji reklamu v areálu ZOO či se jinou formou prezentují na materiálech ZOO. V roce 2005 se takto podařilo získat 371 084 Kč.

I nadále probíhají dvě veřejné sbírky, jejichž výtěžek je určen na chov vzácných a ohrožených druhů zvířat (Choboti) a na modernizaci a rekonstrukci expozic (Pelíšky). Ke konci roku 2005 byl stav Konta Pelíšky 211 213,40 Kč, stav Konta Choboti 298 207,70 Kč. V průběhu 4. čtvrtletí se tyto sbírky prezentovaly v obchodním centru Olympia v Teplicích.

Adoptivní rodiče za rok 2005

Jméno	Adoptované zvíře	Částka v Kč
Jan Řeřicha, Ústí nad Labem	fosa	5 000
MVDr. Jana Najnarová, Ústí nad Labem	korálovka	500
Hodinářství V. Macek, Ústí nad Labem	puščík bělavý	1 000
Zdeňka a Jan Flekovi, Lovosice	puščík obecný	1 000
Lucie Žákovská, Zlín	pásovec štetinatý	1 500
OPTIKA J&J, Ústí nad Labem	anakonda velká, krajta písmenková, kajman zakrslý, korovec jedovatý, skokan hrabavý, štír	5 000
Alena Salvetová, Ústí nad Labem	majna Rotschildova	1 000
Jana Lužinová, Teplice	majna Rotschildova	1 000
Petra Broskev Boháčková, Praha 4	tropická žabka	500
Křesť. spol. Nový život, Ústí nad Labem	levhart perský	8 000
Zuzana a Antonín Schmidovi, Litoměřice	tamarín žlutoruký	1 000
Jan Kaplan, Ústí nad Labem	želva nádherná	2 000
ZŠ Seifertova, Varnsdorf	želva nádherná	500
Lékárna Centrum, Ústí nad Labem	kotul veverovitý	10 000
Jaroslav Dobiáš, Ústí nad Labem	kočka slaništní	3 000
Anna Slámová, Ústí nad Labem	mravenečník velký	1 000
Ing. Jaromír Pospíšil, Jílové	ocelot velký	5 000
Lucie Gamplová, Most	leguán zelený	1 000
Pavel Jůza, Ústí nad Labem	ocelot velký	5 000
Viktorie Jeřábková, Ústí nad Labem	arassari černohrdlý	1 000
Dagmar Vlachová, Praha 6	lachtan kalifornský	35 000
Kamil Střihavka, Praha 5	levhart mandžuský	8 000
Ing. Arch. Petr Sýkora, Ústí nad Labem	malé akvárium (tlamovci)	1 500
Martin a Kristýna Ansorgovi, Neštětice	kajman zakrslý	1 500
ANISPO, Ústí nad Labem	želva nádherná, husice egyptská	1 500
7.B., ZŠ Hluboká, Neštětice	hroznýšovec kubánský	500
Ing. Jitka Holanová, Krupka	levhart perský, lvíček zlatý, veverka Prévostova, 3 x turako fialový	17 500
Eliška Svobodová, Ústí nad Labem	zebrička pestrá	500
Manželé Zavadilovi, Ústí nad Labem	malé akvárium	1 500
MŠ Krásná Lípa	klokan obrovský	1 200
Hana Eislerová, Chabařovice	karakal	2 400
Stavebniny Tomáš, Ústí nad Labem	lenochod dvoupřstý	10 000
Marta Koutecká, Ústí nad Labem	lama alpaka	1 500
Helena Juhászová, Újezd nad Lesy	3 x tropická žabka	1 500
Mgr. Martin Tomas, Litoměřice	makak kápoový	2 400
Účastníci Indiánské stezky	kosman zakrslý	1 000
Eva Pivková, Chodov	surikata	3 000
Libor Zavoral, Eliška Césarová, ČTK	aligátor severoamerický	2 000
Martina Tláskalová, Benešov	marabu africký	3 600
Rodina Šoltysova, Meziboří	2 x želva nádherná	1 000
ZŠ Horní Počaply	hroznýšovec duhový	500
ZŠ Petrovice	serval stepní	500
VŠ odborový svaz UJEP, Ústí nad Labem	sitatunga	5 000
Jiří Pracný, Praha 8	orangutan bornejský	10 000
Petra Černocká, Praha 10	orangutan bornejský	10 000
Petr Kohout, Praha 9	klokan obrovský	7 200
Anetka Krausová, Ústí nad Labem	zebrička pestrá	500
Marek Tareš, Ústí nad Labem	želva řecká	500
Hodinářství J. Němec, Ústí nad Labem	tamarín žlutoruký	5 000
Zdeněk Štěpán, Most	parmička žraločí	1 200

Jméno	Adoptované zvíře	Částka v Kč
Ing. Luboš Štill, Trmice	agama vodní, zebříčka pestrá, ropucha obrovská	1 500
ZŠ Rabasova, Ústí nad Labem	kajman zakrslý, želva suchozemská	2 000
Miloslav Starecký, Ústí nad Labem	vydra malá	3 000
Alena Sellnerová, Ústí nad Labem	osel somálský (na 1 měsíc)	1 000
L. Drábková + J. Ren, Ústí nad Labem	želva nádherná	500
Hana Lauková, Most	sova pálená	1 000
Milada Lauková, Most	serval stepní	5 000
Symon Vongbounthan, Ústí nad Labem	kosman zakrslý	3 000
Miroslav Sábo, Ústí nad Labem	ara vojenský	2 500
Ludmila Žďárská, Ústí nad Labem	leguán zelený	1 500
Jana Urbanová, Štětí	kasuár přílbový	5 000
Hana Nosková, Opava	tuleň obecný	2 400
SHŠ Hartigo, Ústí nad Labem	babirusa celebeská	5 000
Ing. Jaroslav Štráchal, Ústí nad Labem	osel somálský	10 000
Michal Novotný, Ústí nad Labem	leguán kubánský	1 000
Antonín Franěk, Ústí nad Labem	alexandr čínský	500
Mgr. Dita Kárová, Chomutov	tropická žabka	500
Zdeněk Bureš, Ústí nad Labem	hroznýšovec kubánský	500
Eva Kořanová, Ústí nad Labem	sup himalájský	3 500
Zuzana Jílková, Ústí nad Labem	rys červený	1 000
Marcela Poštolková, Ústí nad Labem	sovice sněžná	1 000
Jakub Sláma, Ústí nad Labem	krajta zelená	1 000
Michala Tůmová, Ústí nad Labem	leguán zelený	1 000
Antonín Olexa, Ústí nad Labem	krajta mřížkovaná	1 000
Jiří Hanzlík, Chabařovice	anoa nížinný	4 000
Zuzana Loužilová, Ústí nad Labem	tropická žabka	500
7.B., ZŠ Svážná, Most	sova pálená	1 000
Josefa Kovářová, Teplice	pásovec štětinatý	1 500
Martina Prachařová, Ústí nad Labem	lvíček zlatý, tropická žabka	5 500
Tereza Kastnerová, Ústí nad Labem	rosnička australská	500
Soukup & David, nakladatelství	3 x lama alpaka	35 700
SOU, OU a U, Trmice	štír	500
Klub rodičů při Gymnáziu B. Němcové, Hradec Králové	gibon černý	2 100
Přemysl Plaček, Opava	slon indický (na 1 měsíc)	3 000
Agentura Práce, Ústí nad Labem	pekari páskovaný	4 000
František Karbula, Kadaň	leguán kubánský	1 000
Profítec, Ústí nad Labem	7 x želva uhlířská	3 500
Lucie Šimová, DiS, Duchcov	želva nádherná	500
Petra Cendelínová, Chomutov	slon indický (na 1 měsíc)	2 500
Jaroslava a Kamil Bílský, Ústí nad Labem	sovice sněžná	1 000
ZŠ Dubí 1	suríkata	3 000
Jiří Nýdrle, Rumburk	kaloň indočínský	1 500
Žáci ZŠ Tisá	plameňák růžový	2 500
Kateřina Vorlíčková, Teplice	lemur vari	5 000
Soňa Vlaháčková, Ústí nad Labem	želva nádherná	500
Veronika Knobová, Ústí nad Labem	mýval jižní	5 000

Finanční dary:

Jméno	Částka v Kč	
Petr Slavík, Mělník	výtěžek dražby fotografií	73 500
Spolchemie, Ústí nad Labem	příspěvek na kulturní akce	25 000
Dům dětí a mládeže Rumburk		11 102
Presco Group, spol. s r. o., Praha 4		50 000

Reklama (částky jsou uvedeny bez 19 % DPH):

Společnost	Částka v Kč
Drinks Union, a. s., Ústí nad Labem	30 000
Severočeská energetika, a. s., Děčín	40 000
Eva Čepelíková – Auto Dakar, Teplice	10 000
Medicco – Vašíček, s. r. o., Brno	5 000
Modrá pyramida, stavební spořitelna, a. s., Praha 2	5 000
Budínský Petr – BUDEX, Ústí nad Labem	21 000

Reklama barterovým způsobem (částky jsou uvedeny bez 19 % DPH):

Společnost	Částka v Kč
Český rozhlas rozhlasové studio Sever, Ústí nad Labem	12 000
North Music, s. r. o., Ústí nad Labem	bez udání výše
Junák – svaz skautů a skautek ČR, Ústí nad Labem	500
Fotbalový klub Teplice, a. s., člen skupiny Glaverbel	50 000
RMC, s.r.o., Praha 2	50 000
Czech Press Group, a. s., Ústí nad Labem	500
2Mpro, spol. s r. o., Děčín	10 000
Petr Benda – Agentura IS, Teplice	13 100
Vltava-Labe-Press, Ústí nad Labem	1 000

Finanční dar – dražba při benefičním koncertu:

Jméno	Částka v Kč
Ing. David Šaffer, Ústí nad Labem	15 000
Mgr. Petr Gandalovič, Ústí nad Labem	14 000
Ravel, Ústí nad Labem	10 000
Mgr. Tomáš Jelínek, Ústí nad Labem	5 555

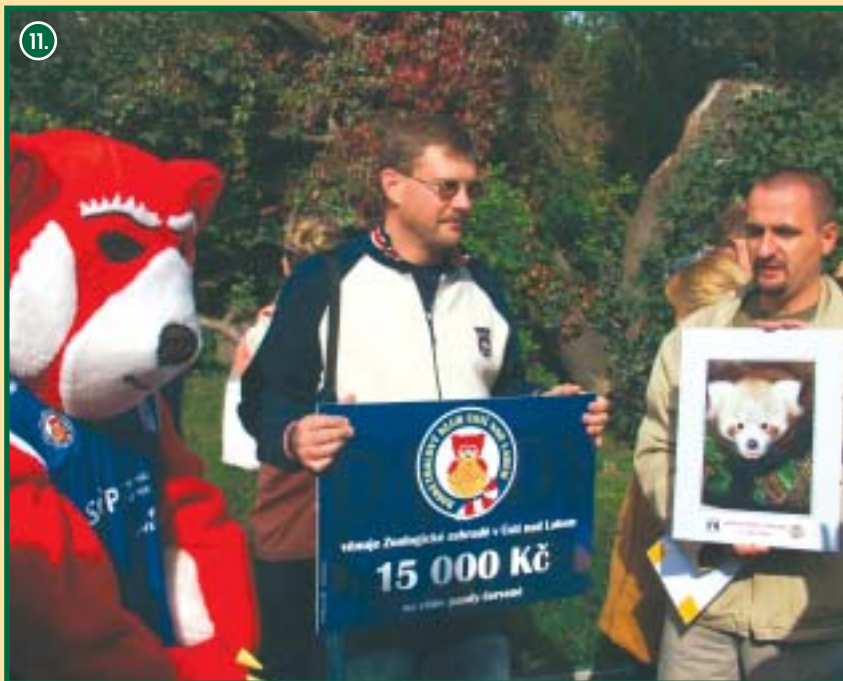
Sportovní partneři

Jedním z nových partnerů ZOO se stali fotbalisté FK Teplice. V rámci této spolupráce je zoologická zahrada partnerem divácké soutěže a při každém soutěžním utkání je ZOO prezentována na velkoplošné obrazovce a v rozhlasových hlášeních. Obdobná spolupráce probíhá s hokejisty HC Slovan Ústečtí Ivi a basketbalisty BK Ústí nad Labem (obr. 11). ZOO je prezentována na jejich webových stránkách.

Předváděcí akce se zvířaty

Pravidelné předváděcí akce se zvířaty se konají mnoho let a jsou podle potřeby i možností obměňovány a doplňovány. V letošním roce bylo nově zařazeno komentované krmení a ukázky enrichmentu orangutanů bornejských (obr. 12), a to vždy v sobotu, neděli a o svátcích. Všechny tyto aktivity jsou návštěvníky kladně hodnoceny, neboť jim zpestřují prohlídku zoologické zahrady. Jedná se o:

- cvičení lachtana Moritze – koná se v letní sezóně třikrát denně, během zimního období je omezeno pouze na víkendy, neboť tato doba je věnována intenzivnímu výcviku a přípravě na hlavní sezónu. V nejnutnějším případě se střídá s druhým samcem Maxem, se kterým však probíhá pouze krmení. Cvičení je doplněno přímým odborným komentářem ošetřovatelů.
- pravidelnou procházku slonů po ZOO značenou pomocí dopravních

mačním stánkem na Lidickém náměstí v Ústí nad Labem (**obr. 13**). Na stejném místě se zoologická zahrada prezentovala i během akce Vánoce v Ústí nad Labem.

Výstavy kreseb, soutěže

V dubnu proběhla ve spodní části pavilonu exotária výstava výtvarných prací žáků Zvláštní školy Trmice se zaměřením na ekologii. V květnu byla v 1. patře pavilonu exotária instalována výstava výtvarných prací žáků Speciální školy Ústí n. L. – Severní terasa se zaměřením na zvířata, která byla spojena s anketou o nejlepší kresby. Ta se měla stát součástí připravovaného kalendáře. V červnu ji vystřídala výstava vítězných prací soutěže „Namaluj své město“, kterou pořádala MF DNES. Od února do dubna 2005 vyhlásila zoologická zahrada fotografickou soutěž „Fauly na přírodu“ pro děti a mládež do 26 let. Vítězné práce byly odměněny a vystaveny v rámci programu k Mezinárodnímu dni Země. V říjnu byla pro děti z MŠ vyhlášena soutěž Lví malování, přičemž nejlepší práce byly vystaveny v rámci benefičního koncertu Večer pro ústecké lvy v Severočeském divadle Ústí nad Labem.

Společný kalendář se Speciální školou

Ve spolupráci se Speciální školou Ústí nad Labem Severní terasa byl vydán společný nástěnný kalendář

značek umístěných po celé trase, kudy sloni chodí.

- cvičení slonů – ukázka základních cviků a povelů, který sloni během každodenní péče zvládají. Díky instalaci reprodukčního zařízení je návštěvníkům podáván i odborný výklad a na závěr mohou využít prostor pro dotazy.
- každodenní krmení v prvním patře pavilonu exotária
- „medový strom“ pro malajské medvědy, který spočívá v hledání potravy rozmístěné na různých místech ve výběhu (parkosy, dutiny, kmeny). Koná se o víkendech a je doplněn odborným komentářem s možností dotazů.
- enrichment a krmení orangutanů bornejských slouží mimo jiné k vyplnění volného času a zároveň využívá inteligence těchto lidopů, neboť se jim různými způsoby ztěžuje přístup k potravě a jejímu získávání. Krmení je doplněno odborným komentářem ošetřovatelů.
- krmení tuleňů doplněné odborným výkladem
- krmení piraň
- ukázky dravých ptáků
- víkendové jízdy na ponících

Účast na veletrzích, výstavách a dalších veřejných akcích

Pracovníci vzdělávacího a propagačního oddělení se aktivně zúčastnili veletrhu Holiday World, kde

se Unie českých a slovenských zoologických zahrad představila ve společné expozici, dále veletrhu Go Regiontour v Brně. ZOO se svými propagačními materiály rovněž prezentovala na výstavě Hobby v Českých Budějovicích a na všech výstavách pořádaných Výstavištěm Litoměřice.

Začátkem září byla zoologická zahrada prostřednictvím informačních panelů prezentována na výstavě Člověk v přírodě, která se konala v Lounech.

V rámci Dnů evropského kulturního dědictví se zoologická zahrada představila veřejnosti se svým infor-

na rok 2006 (obr. 14). Kalendář zachycuje zvířata z naší ZOO na fotografiích a je doplněn kresbami stejných zvířat od žáků Speciální školy. Prodává se v sadě s pohledy a magnetickým zvířátkem. Výtěžek z prodeje je z větší části určen na podporu činnosti Speciální školy a částečně na chov vzácných a ohrožených druhů zvířat v ústecké ZOO. Jedná se pouze o jednu z forem spolupráce s tímto subjektem, neboť již více než dva roky se společně připravuje celé spektrum speciálních akcí pro postižené děti.

Kampaň na záchranu nosorožců

Ústecká zoologická zahrada se zapojila do celoevropské kampaně na záchranu nosorožců, kterou vyhlásila Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) v září na výroční konferenci v anglickém Bathu. Kampaň odstartovala ve většině českých zoologických zahrad 14. prosince. Zoologické zahrady regionu (DC, UL, CV) uspořádaly společnou tiskovou konferenci spojenou s promítáním prezentace k dané problematice (obr. 15). Ústecká ZOO vedle informační kampaně připravila balíček akcí pro veřejnost a pro školní kolektivy, jejichž výtěžek bude věnován na konkrétní účel – vybavení stanice pro záchranu nosorožců v Hluhluwe (JAR).

Kampaň na záchranu želv

Zoologická zahrada v rámci celoevropské kampaně za záchranu želv, která probíhala od září 2004

do září 2005, instalovala na pavilonu terária informační panely o této kampani a projekci filmu o ohrožených druzích želv.

Zoologický klub

Každé tři měsíce se uskutečňují pravidelná setkání Zoologického klubu na Valné hromadě, kde se projednávají organizační záležitosti. Na závěr se vždy koná odborná přednáška s promítáním barevných diapozitivů či PC prezentací. V březnu byla součástí setkání přednáška Mgr. Stanislava Lhoty „Dáblové z ráje aneb Půl roku s aye – aye na Madagaskaru“, v červnu reportéra a fotoreportéra Geografického magazínu Koktejl Topí Piguly (Příroda a lidé Sýrie), v září Tomáše Mazucha (Za přírodou Keni) a v prosinci Jaroslava Vogeltanze (Pod africkým sluncem).

UCSZ

Ústecká ZOO přispívá do Ročenky Unie českých a slovenských zoologických zahrad podrobným příspěvkem týkajícím se celého uplynulého

roku (stav zvířat, chovatelské a expoziční novinky, akce pro veřejnost apod.), jednak odborným sdělením o chovatelských zajímavostech. V roce 2005 byly zveřejněny dva příspěvky - jeden se týkal zrekonstruovaného pavilonu šelem a druhý enrichmentu u vybraných druhů zvířat.

Vedoucí oddělení se zúčastnila setkání komise vzdělávacích a propagačních pracovníků při UCSZ, které se v září konalo v ZOO Bojnice. Aktivně vystoupila s příspěvkem „Nové vzdělávací prvky v návštěvnické hale pavilonu šelem“ doplněným prezentací v Powerpointu.

Benefiční dražba

Začátkem dubna proběhla v teplické Galerii při Jazzovém klubu výstava fotografií cestovatele Petra Slavíka nazvaná „Ztracený svět“ (obr. 16). Na vernisáži proběhla za

účasti zástupců ZOO dražba vystavených fotografií, jejíž celý výtěžek byl předán ústecké zoologické zahradě na chov vzácných a ohrožených druhů zvířat.

Studijní cesty do zahraničí

V únoru podnikli pracovníci oddělení služební cestu do ZOO Leipzig za účelem načerpání inspirace pro vytvoření návštěvnického servisu rekonstruovaného pavilonu šelem. Tato zkušenost se následně zhodnotila, pavilon šelem je od znovuotevření hodnocen návštěvníky jako jeden z nejlepších pavilonů. Ze stejného důvodu i za účelem zhotovení fotografií našich lvíčat, která se od září 2005 staly dalšími obyvateli pavilonu, byla rovněž navštívena ZOO Halle.

Zahraněční návštěvy

Na začátku května navštívila zoologickou zahradu delegace ředitelů a zoologů ze zoologických zahrad Ruska a dalších států bývalého Sovětského svazu v rámci konference EARAZA, která probíhala

v Podkrušňohorském zooparku Chomutov. Součástí návštěvy byla prohlídka ZOO zaměřená především na nový pavilon slonů, rekonstrukci pavilonu šelem a prvky EVVO.

Zoologické hry bez hranic

Na začátku června se družstvo ZOO Ústí nad Labem zúčastnilo 8. ročníku Zoologických her bez hranic, které tentokrát pořádala ZOO Ohrada. Sedmičlenný tým obsadil 4. místo při celkové účasti 15 zoologických zahrad (obr. 17).

**Personální
obsazení**

Personální obsazení

Vedení ZOO

Mgr. Tomáš KRAUS – ředitel

Jana ČERNÁ – zástupce ředitele, vedoucí ekonomického oddělení

Ing. Věra VRABCOVÁ – vedoucí oddělení propagace a vzdělávání

Jiří HANZLÍK – vedoucí provozně-technického oddělení

Pavel PALIČKA – vedoucí zoologického oddělení

Odborní pracovníci ZOO

MVDr. Václav POŽIVIL – veterinární lékař

Ing. Petra PADALÍKOVÁ – zoolog

Ing. Pavel KRÁL – zoolog

Ing. Jan LANDA – zoolog

Další vedoucí pracovníci

František TRIEBL – vedoucí dopravy

Václav KOSTEČKA – vedoucí údržby

Hana ROHÁČKOVÁ – vedoucí zahradnictví

zoologické oddělení – 31

ekonomické oddělení – 8

technické oddělení – 15

vzdělávací a propagační oddělení – 2

Celkem k 31. 12. 2005 – 61

**Kontaktní
informace**

Kontaktní informace

Zoologická zahrada Ústí nad Labem

Drážďanská 23
400 07 Ústí nad Labem
Czech Republic

Právní forma:	Příspěvková organizace
IČO:	00081582
DIČ:	CZ-00081582
Tel.:	+ 420 475 503 354
Tel./fax:	+ 420 475 503 421
E-mail:	zoo@zoousti.cz
Internet:	www.zoousti.cz, www.choboti.cz
Název:	Zoologická zahrada Ústí nad Labem, příspěv. org.
Sídlo:	Drážďanská 23, 400 07 Ústí nad Labem, Česká republika

Zřizovatel:	Statutární město Ústí nad Labem
Sídlo:	Velká Hradební 8, 400 01 Ústí nad Labem
IČO:	00081531
Primátor města:	Mgr. Petr Gandalovič

Statutární zástupce ZOO:	Mgr. Tomáš Kraus
--------------------------	------------------

ZOO je členem:

